Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Jaarstukken 2021

1 april 2022

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 3

2. Jaarverslag 4

2.1 Inleiding 4
2.2 Het resultaat 2021 6
2.3 Toelichting op het resultaat 2021 5
2.4 Programmaverantwoording 8
2.4.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken) 8
2.4.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten 16
2.4.3 Programmadeel 3: Collectieve taken 20
2.4.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en –baten 20
2.4.5 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien 21
2.5 Paragrafen 21
2.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 22
2.5.2 Financiering 26
2.5.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten 28

3. Jaarrekening 33

3.1 Balans ultimo boekjaar 34
3.2 Het overzicht van baten en lasten 36
3.3 Toelichtingen 39
3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 39
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2021 41
3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2021 46
3.3.4 Kengetallen 50
3.3.5 Toelichting op de baten 50
3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2021 51
3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT 52

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria 2.2 54

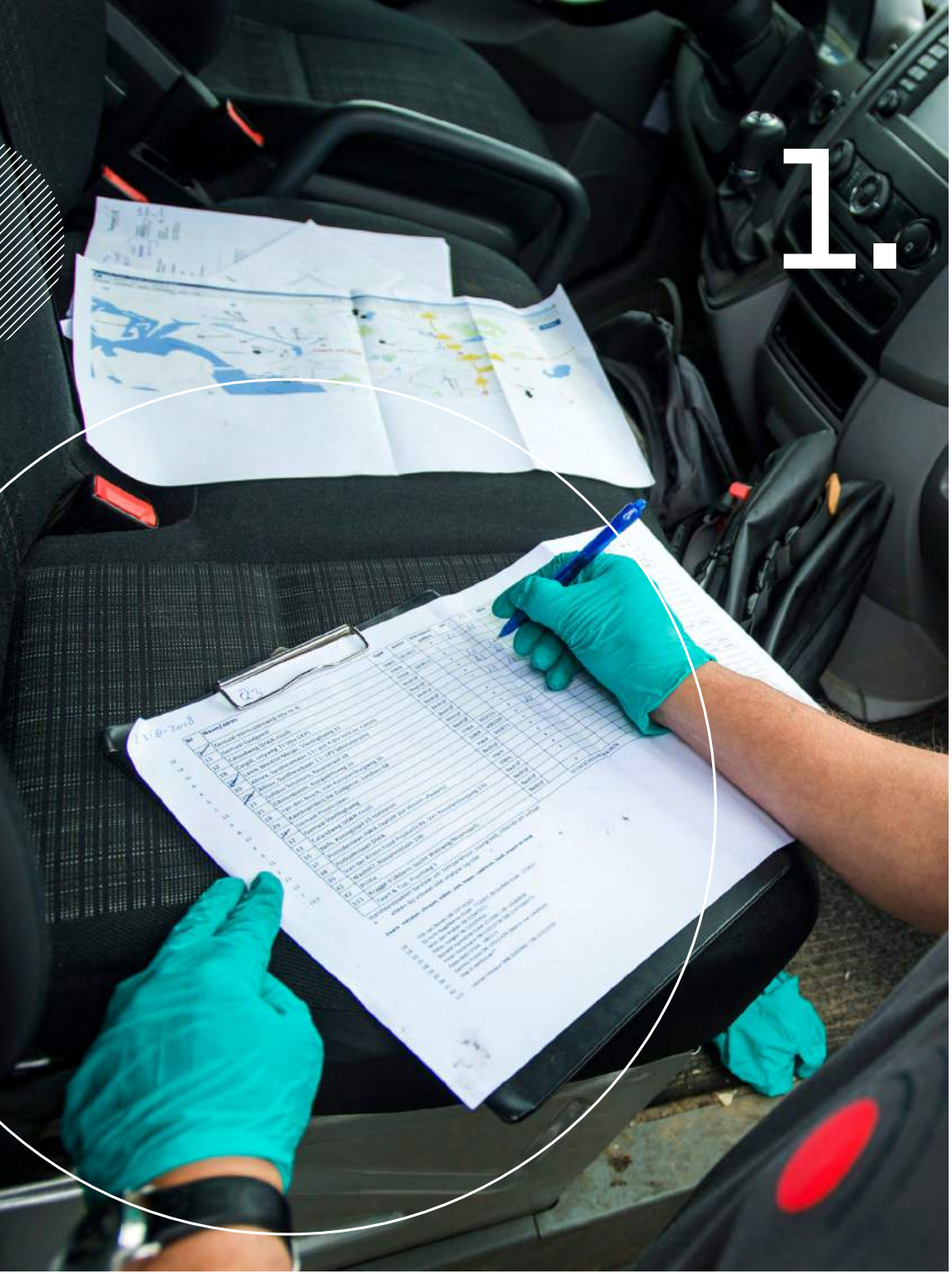

1. Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Midden en West-Brabant (hierna OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de Planning & Control-cyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

- een algemeen deel met daarin het directieverslag dat de ontwikkelingen op hoofdlijnen beschrijft;
- het jaarverslag 2021, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de jaarrekening 2021, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

Met dit jaarverslag en de jaarrekening verantwoordt de OMWB zich aan onze deelnemers over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar.

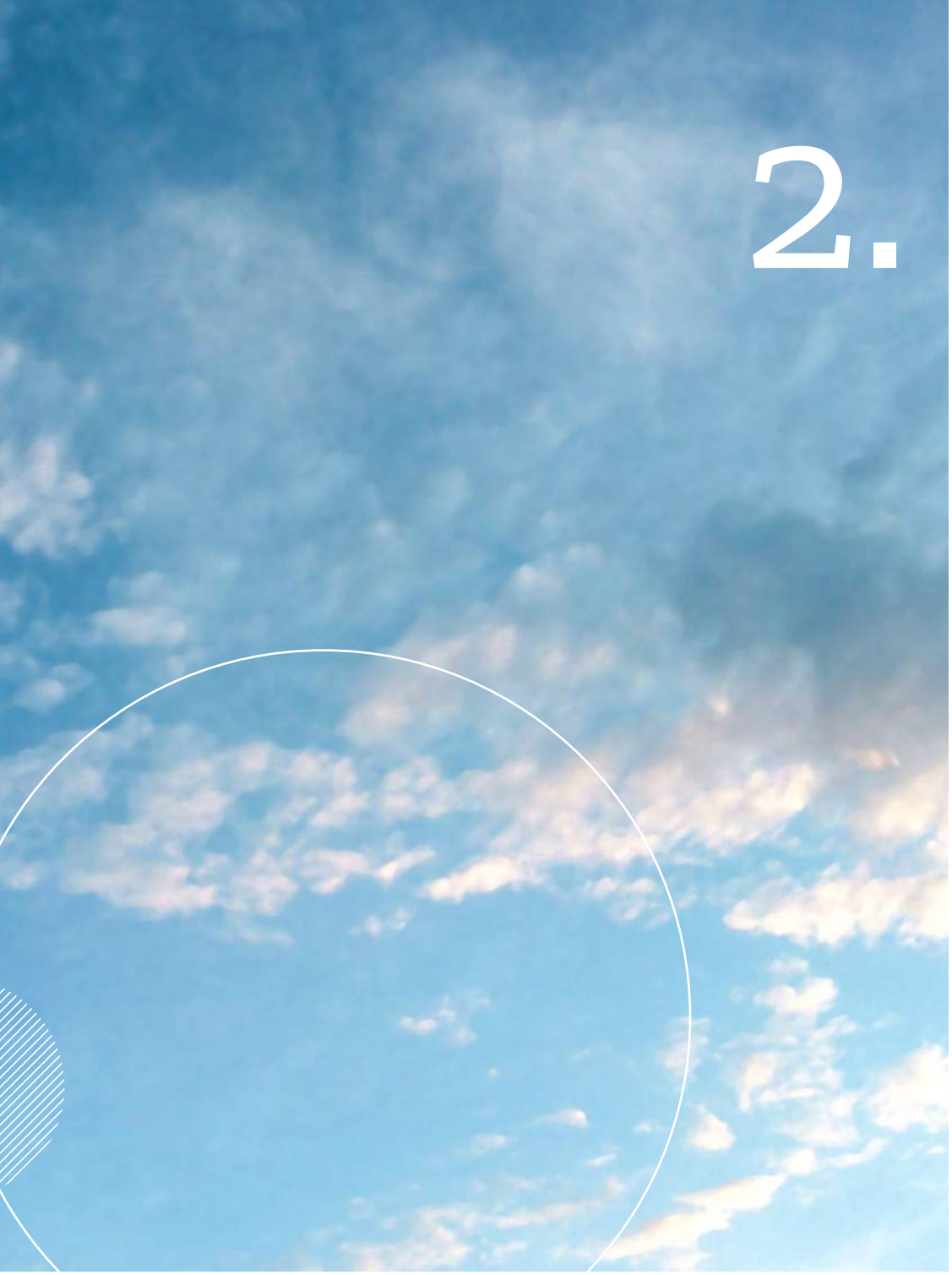

2. Jaarverslag

2.1 Inleiding

Het jaar 2021 is voor de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) een druk jaar geweest. De veelheid aan thema's om te komen tot een veilige, schone en duurzame leefomgeving, staan hoog op de politiek-bestuurlijke agenda. De werkdruk is hoog en het feit dat het wederom een COVID-19-jaar was, maakt het ook een stuk complexer. Waar in de loop van het boekjaar 2021 nog rekening werd gehouden met een mogelijk verlies, sluit de OMWB het boekjaar 2021 naar tevredenheid af met een positief financieel resultaat van € 164.000. Een deel van de verklaring ligt aan een zeer productieve decembermaand.

Het aantal productieve uren over 2021 bedraagt ongeveer 334.300, waar 330.000 uren waren begroot. In het eerste COVID-19-jaar 2020 heeft de OMWB reeds geleerd dat beperking van verlies van productieve uren mogelijk is door werkzaamheden anders aan te pakken of anders in te vullen. Daarnaast is er een nieuwe balans ontstaan tussen thuiswerken en fysiek op kantoor werken. Hierdoor zijn afgelopen jaar besparingen gerealiseerd op reiskosten van personeel en op de huisvesting- en facilitaire kosten.

In 2021 heeft de transitie naar een nieuwe ICT-dienstverlener plaatsgevonden (Sogeti). Begin december van afgelopen jaar heeft de OMWB de vernieuwde omgeving in gebruik genomen. Een grote overgang, zeker omdat alle medewerkers in één keer zijn overgegaan op het nieuwe systeem. Dat is grotendeels goed gegaan, hoewel de medewerkers nog wel moeten wennen aan de nieuwe manier van werken en de nieuwe mogelijkheden die het systeem biedt. Door te kiezen voor een andere wijze van dienstverlening door de ICT-dienstverlener zijn er in 2021 meer (éénmalige) inrichtingskosten geweest en zullen de kosten in latere jaren van de contractduur lager zijn.

Ook is in 2021 gestart met de impuls Informatiegestuurd Werken (IGW) en heeft aansluiting plaatsgevonden bij landelijke standaarden en systemen. Het IGW vormt een steeds belangrijker fundament onder het handelen van de OMWB. Hoe beter

het ons lukt om data te vertalen naar waardevolle informatie en inzichten, hoe beter we kunnen bijdragen aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. We zullen de komende jaren dan ook blijven investeren in de ontwikkeling van de juiste kennis, competenties en (ICT-)structuren.

Het actieve wervingsbeleid (onder andere in samenwerking met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten) heeft ertoe geleid dat de verhouding tussen vast personeel en inhuurkrachten beter in balans is gekomen. Echter, de krappe arbeidsmarkt, de vergrijzing en de toenemende vragen van onze opdrachtgevers, nopen tot nog meer inspanningen om goed opgeleid personeel te werven.

Inhoudelijk speelde er in 2021 een aantal belangrijke zaken. Dit betreft veelal zaken die reeds in 2020 actueel waren en betreffen onderwerpen gerelateerd aan PAS (Programma Aanpak Stikstof), PFAS en Zeer Zorgwekkende Stoffen, en de Wet natuurbescherming (Wnb). Het betreffen ingewikkelde dossiers in een complexe politiek-bestuurlijke en maatschappelijke omgeving. In paragraaf 2.4 van dit document, de programmaverantwoording, wordt op deze onderwerpen verder ingegaan.

Vooruitkijkend - gezien de noodzaak van een verdere professionalisering - is in 2021 het programma 'Van goed naar beter' verder uitgewerkt voor de begrotingen van de jaren 2022 tot en met 2024. Daarnaast is de evaluatie van de MWB-norm in 2021 afgerond waarvan de gewijzigde uitgangspunten in de begroting 2023 worden vertaald. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is door het Rijk uitgesteld naar 1 januari 2023. De invoering van de wet betekent een enorme verandering voor de taakuitvoering en werkwijze van de OMWB. De afgelopen periode heeft de OMWB hiervoor reeds aanzienlijk in voorbereidingen, opleidingen en personele ontwikkeling geïnvesteerd. Ook de komende periode zal deze investering nodig blijven om samen met onze deelnemers een soepele overgang mogelijk te maken.

Naast dit jaarverslag en deze jaarrekening verantwoorden wij ons aan onze deelnemers via de jaarlijkse werkprogramma's en de termijnrapportages. Gezamenlijk vormen deze documenten de basis voor het geven van inzicht en verantwoording.

Alfred Arbouw
Algemeen directeur OMWB

2.2 Het resultaat 2021

Het voordelige resultaat 2021 bedraagt € 164.000 (2020: € 482.000).

Bestemming resultaat

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 wordt aan het Algemeen Bestuur een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

2.3 Toelichting op het resultaat 2021

Het jaarrekeningresultaat 2021 laat een positief resultaat zien van € 164.000. Hieronder treft u de toelichting aan op de voornaamste ontwikkelingen van het jaarrekeningresultaat 2021 ten opzichte van de begroting 2021 na wijzigingen.

Opbrengsten

De totale opbrengsten bedragen € 35,2 miljoen en zijn daarmee € 714.000 hoger dan begroot. Het COVID-19-jaar 2020 heeft de OMWB geleerd dat productieverlies kan worden beperkt of voorkomen door werkzaamheden anders aan te pakken of anders in te vullen. Mede hierdoor is verlies in productieve uren ook in 2021 voorkomen. Een andere reden is dat het aantal uren dat is besteed aan opleiding en vorming in 2021 - als gevolg van COVID-19 - lager was dan begroot. Tenslotte is de opname van verlof op niveau gebleven.

Het aantal declarabele uren bedraagt ongeveer 334.300, waar 330.000 uren waren begroot (realisatie 2020: 330.800 uur). Het bijbehorende gemiddelde nacalculatorische uurtarief bedraagt circa € 97,95 (voorcalculatorisch € 94,70). Het verschil in tarieven komt door een verschuiving in type werkzaamheden; wer wordt meer specialistische inzet gevraagd.

De realisatie op programma P1 is € 509.000 hoger dan begroot. Daar tegenover staat een lagere realisatie op de programma's van de verzoektaken P2 en P4. Afgelopen jaar is er dus vooral focus geweest op het uitvoeren van basistaken.

Kosten

Personeel in loondienst

In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 415.900 opgenomen voor de éénmalige uitkering ter compensatie van extra kosten en inzet vanwege COVID-19 in 2021. Tevens is een bedrag van € 23.400 opgenomen voor uitbetaling van de cao-verhoging per 1 december 2021. Bovenstaande is in overeenstemming met de cao Gemeenten/SGO 2021-2022 zoals vastgesteld op 27 januari 2022. De totale kosten van personeel in loondienst liggen op niveau van begroting.

Overige personele kosten

Het aantal uren besteed aan opleiding en vorming was in 2021 als gevolg van COVID-19 aanzienlijk lager. Tevens is er sprake van onderbesteding op het mobiliteitsbudget. De gerealiseerde kosten zijn € 128.000 lager dan begroot (na wijzigingen).

Reiskosten

Door het vele thuiswerken als gevolg van COVID-19 heeft gedurende het boekjaar 2021 reeds bijstelling van de te verwachten reiskosten plaatsgevonden. Per jaareinde bedraagt de onderbesteding ongeveer € 60.000 ten opzichte van de aangepaste begroting.

Inhuur personeel
De inhuurkosten van personeel is € 125.000 hoger dan begroot (na wijzigingen). De overschrijding is ontstaan bij de bedrijfsvoering en is het gevolg van data-ontwikkeling en het niet kunnen invullen van vacatures vanwege krapte op de arbeidsmarkt.

Huisvesting en facilitaire kosten
De huisvesting en facilitaire kosten zijn ongeveer € 252.000 lager dan begroot. De verminderde aanwezigheid op kantoor als gevolg van het thuiswerken hebben geleid tot een onderbesteding op de kantoorkosten. Tevens is er sprake van lagere gebouwgebonden kosten dan begoot.

Automatiseringskosten
In de 2e Begrotingswijziging heeft ophoging van het ICT-budget met € 550.000 plaatsgevonden omdat de éénmalige transitiekosten van de ICT-vernieuwing dit jaar aanzienlijk hoger zijn uitvallen. Bij de 3e Begrotingswijziging is een verlaging van automatiseringskosten doorgevoerd als gevolg van activering van een deel van de éénmalige transitiekosten. Per december 2021 heeft de OMWB de vernieuwde omgeving in gebruik genomen. De uiteindelijke kosten van automatisering vallen per jaareinde 2021 € 50.000 lager uit dan begroot (na wijziging).

Onvoorzien
Het bedrag dat de OMWB heeft gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2021 niet aangesproken en is derhalve onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2021.

Reserve Meetstations
Vanuit de overgebleven middelen van de Provincie Noord-Brabant is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties). Dit heeft als doel het egaliseren van de kosten van de meetstations over de overeengekomen periode waarin werkzaamheden worden uitgevoerd. De investering in de meetstations betreft onderdelen die in de regel pas bij defect worden vervangen en is daarom lastig te voorzien.

Waar het Algemeen Bestuur bij de resultaatbestemming 2017 heeft bepaald dat eventuele tekorten mogen worden onttrokken uit deze reserve, is destijds over overschotten geen formeel besluit genomen. Derhalve is bij de resultaatbestemming 2020 voorgesteld om het overschot wat in het resultaat 2020 is ontstaan van € 99.000, via de resultaatbestemming aan de bestemmingsreserve toe te voegen. Deze toevoeging heeft in 2021 plaatsgevonden.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations over 2021 bedraagt € 430.000 en is per jaareinde 2021 toegevoegd aan de reserve. Dit hoge saldo wordt veroorzaakt doordat eind 2021 een bedrag van € 345.000 in rekening is gebracht bij de provincie voor investeringen in twee nieuwe roulerende meetstations. Deze investeringen hebben voor een groot deel al in 2021 plaatsgevonden (€ 210.000); de kosten worden echter pas in latere jaren via de afschrijvingen ten laste van de reserve gebracht.

2.4 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt per onderdeel toegelicht wat de OMWB heeft gerealiseerd in relatie tot de begroting. Aan het eind van ieder deelprogramma staan de baten vermeld. De programmalasten worden op totaalniveau verantwoord; hiervoor verwijzen we u naar paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2021.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers afgesproken dat in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basis- en verzoektaken. De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken (programma 1), verzoektaken (programma 2), collectieve taken (programma 3) en de overige exploitatielasten en -baten (programma 4). Programma 1 en 2 worden in de volgende paragrafen inhoudelijk toegelicht. Programma 3 kent een afzonderlijke inhoudelijke verantwoordingscyclus en -documenten. In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. De inhoudelijke verantwoording van programma 4 vindt tegelijkertijd met het leveren van de dienst of het product plaats en is daardoor niet opgenomen in dit hoofdstuk.

2.4.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagslichamen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, Brzo en asbest(melding));
- toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, Brzo en asbest);
- klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en Brzo);
- Niet-inrichting gebonden taken: asbest-, bodem-, ketengericht milieutoezicht;
- energiecontroles en beoordelingen.

Net als in andere jaren vormden in 2021 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld' en de afspraken voor de landelijke uitvoering Brzo- en VTH-taken van de gezamenlijke Brzo-omgevingsdiensten, de basis voor dit programmadeel.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Vergunningverlening

Op enkele kleine taakvelden na (vergunningverlening vuurwerkevenementen) heeft de COVID-19-crisis in 2021 beperkte impact gehad op het werkaanbod milieuvergunningverlening. Wel had het enige uitvoeringsgevolgen in met name de afvalbranche, zoals verderop te lezen staat onder 'Vergunningverlening Afvalverwerking'.

Vergunningverlening Agrarisch
Anders dan eerder verwacht, is de grote hausse aan vergunningaanvragen voor veehouderijen ten gevolge van provinciaal beleid nog niet gekomen.
Oorzaak is dat het provinciaal bestuur de deadline voor het voldoen aan stengere eisen met betrekking tot emissiearme stalsystemen heeft verschoven van 1 januari 2022 naar 1 januari 2024. De voorbereiding op deze transitie is wel in gang gezet. De noodzakelijke efficiencymaatregelen, die de Brabantse omgevingsdiensten moeten doorvoeren om de komende jaren het vergrote aanbod aan aanvragen te kunnen behandelen, zijn verder uitgewerkt en voor een deel ook al opgepakt. Dit is gebeurd op basis van het door de taskforce transitie veehouderij opgestelde plan naar aanleiding van het adviesrapport 'Meer dan de som der delen'. De eerste maatregelen zijn in 2020 en 2021 geïmplementeerd. Eind 2021 is de OMWB ook gestart met het ambtshalve aanpassen van vergunningen van IPPC-veehouderijen (Integrated Pollution Prevention and Control) waarin de BBT-maatregelen (Beste beschikbare technieken) nog onvoldoende waren opgenomen.

Gevolgen van de provinciale beleidsaanpassing waren zichtbaar in het aanbod van vergunningaanvragen. Door de PAS-uitspraak, het stikstofvraagstuk, de aanscherping van regelgeving en de relatie met vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming is de complexiteit van procedures toegenomen.
Dit vraagt om extra capaciteit en deskundigheid. Daarnaast stond 2021 in het teken van een aantal andere acties in het kader van de transitie veehouderij: de subsidieregeling warme sanering veehouderij en de actualisatie en registratie van het Bestand Veehouderijbedrijven (BVB) en van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV). Inmiddels is het Rijk bezig met het opzetten van nieuwe beëindigingsregelingen.

In 2021 was er ook nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkeling van veehouderijen in het grensgebied met België. Verschillen in de toepassing van Europese regelgeving over stikstofdepositie hebben tot procedures geleid tegen uitbreiding van veehouderijen in Vlaanderen. Inmiddels is in Vlaanderen het toetsingskader voor stikstof aangescherpt waardoor er minder ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor veehouderijen. Over de stikstofproblematiek vindt de komende tijd op bestuurlijk niveau overleg plaats tussen Noord-Brabant en Vlaanderen/België.

Vergunningverlening Afvalverwerking
Op het gebied van vergunningverlening voor afvalverwerkende bedrijven heeft de OMWB in 2021 geconstateerd dat het onverminderd druk is binnen deze branche. COVID-19 heeft weinig tot geen invloed gehad op het aantal ingediende aanvragen en de contacten met de bedrijven. We zien ook dat bedrijven nog meer op zoek zijn naar nieuwe circulaire mogelijkheden bij het verwerken van afval.

Het traject TUF Recycling Dongen (de nasleep van de brand op het terrein met kunstgrasmatten) is in 2021 nagenoeg afgerond. De OMWB heeft ook in 2021 intensief VTH-ondersteuning geleverd aan de gemeente. Het traject zal binnenkort worden afgerond.

Vergunningverlening Circulaire economie
De OMWB heeft in samenwerking met Omgevingsdienst NL en drie andere omgevingsdiensten in opdracht van het Interprovinciaal Overleg (IPO) een verkenning uitgevoerd naar de kansen en belemmeringen om te sturen op een circulaire bedrijfsvoering en het stimuleren daarvan met behulp van het VTH-instrumentarium. De verkenning heeft afgelopen jaar plaatsgevonden op basis van het doorlichten van casuïstiek op het vlak van biomassa, agrarische bedrijven, afvalverwerking en kunststoffen, en door interviews met ondernemers. Daarbij stond de vraag centraal: Welke ruimte en beperkingen biedt het (huidige) VTH-kader aan de omgevingsdiensten om te sturen op circulaire economie (CE), zowel vanuit toezicht, als bij vergunningverlening? Op basis van deze verkenning gaan provincies het gesprek aan met het Rijk over de belemmeringen en het verzilveren van de kansen. Bovendien wordt het belang van investeren in én het delen van kennis nog hoger op de gezamenlijke agenda gezet.

Daarnaast is met de Provincie Noord-Brabant bekeken welke mogelijke 'ruimte' er is om specifieke CE-initiatieven toe te staan ondanks dat dit juridisch gezien niet past binnen bestaande wet- en regelgeving.

Vergunningverlening Bodem en gBES
Het werkaanbod vergunningverlening bodemsaneringen in het kader van de Wet bodembescherming voor de Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Tilburg en Breda was ook in 2021 zeer groot. Hierbij speelt tevens de noodzaak van het afronden van een aantal spoedeisende saneringsprojecten in het licht van de komende transitie bodem (overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet). In opdracht van de provincie is de OMWB daarnaast in 2021 door gegaan met het project gericht op de monitoringsverplichtingen bij bodemsaneringen.

In 2021 zijn er - in het kader van de energietransitie - meer gesloten bodemenergiesystemen (gBES) aangelegd, met name bij woningbouwprojecten. Steeds meer gemeenten hebben de beoordeling van de aanvragen voor deze systemen bij de OMWB neergelegd.

Vergunningverlening Brzo-bedrijven
Ook in het Brzo-veld liepen de meeste procedures normaal door. De OMWB ziet echter dat bedrijven aanvragen voor revisievergunningen aan het voorbereiden zijn, maar dat ze door uitstel van de Omgevingswet in 2021 meer tijd hebben genomen voor vooroverleg. Naast de reguliere procedures is er sprake van een aanzienlijk aantal revisievergunningen voor een verbetering en ontwikkeling in de randvoorwaarden voor de bedrijfsvoering. Voor de meest complexe Brzo-bedrijven heeft de omgevingsdienst periodiek overlegd over de relevante bedrijfsontwikkelingen en wet- en regelgeving conform de programmatische aanpak.

De actualisatietoetsen die in 2021 waren gepland, zijn op een enkele uitzondering na uitgevoerd volgens het in IOV/MJA-verband (Impuls Omgevingsveiligheid/ Meerjarenafspraken) ontwikkelde format.

In 2021 heeft de OMWB geparticipeerd in het project Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) van de provincie Zuid-Holland. Dit project bestaat uit meerdere deelprojecten. In 2021 heeft de OMWB actief deelgenomen aan de projecten 'Kwaliteitsrichtlijnen (juridische) normen in vergunningvoorschriften', 'Doorontwikkeling van de Digitale Toepassing AADV', 'Robuuste vergunning' en 'Altijd Actuele Digitale Aanvraag'.

Toezicht en handhaving
De crisis rondom COVID-19 had ook in 2021 weer effect op het reguliere en fysieke toezicht 'grijs' (VTH-taken industrie en MKB). Een deel van de integrale milieucontroles, waaronder de agrarische controles, is getrapt uitgevoerd waarbij er in de periodes van lockdown met name administratief is gecontroleerd en de tussenliggende periode bij deze locaties nog fysieke flitscontroles zijn uitgevoerd.

Toezicht Brzo-bedrijven
Het toezichtprogramma is in 2021 volledig uitgevoerd. De inhoudelijke rapportage is te vinden in het Brzo-jaarverslag.

Risicorelevante bedrijven
Risicorelevante bedrijven (RRB'en) vallen net onder de Brzo-grens. Zij hoeven daardoor niet te voldoen aan de Brzo wet- en regelgeving en zijn hierdoor niet verplicht om risico's en gevaren proactief te identificeren. Voor deze categorie van bedrijven is mede als gevolg van incidenten met gevaarlijke stoffen, bestuurlijke aandacht ontstaan.
RRB'en zijn geselecteerd op basis van vooraf vastgestelde en Brabant brede criteria. In de OMWB-regio gaat het om 125 bedrijven, waarvan er negentig onder het gemeentelijk bevoegd gezag vallen. Het toezicht vindt plaats op basis van de methode interventietoezicht.

De doelstellingen en thema's voor 2021 zijn:
- continueren en verbeteren van de samenwerking met externe partners;
- uitwisselen van data met opdrachtgevers en partners.

Hiernaast is aangesloten bij de verdiepingsthema's: riolering, stookinstallaties en het e-MJV, een beveiligde en afgeschermde webapplicatie waarmee bedrijven hun (industriële) emissies opstellen en indienen. Vanwege de coronamaatregelen is het toezicht bij een aantal bedrijven noodzakelijkerwijs meer administratief uitgevoerd. Uitgangspunt is weliswaar geweest dat controles fysiek worden uitgevoerd, maar afhankelijk van de maatregelen en in overleg met het bedrijf is een aantal integrale en hercontrolebezoeken administratief uitgevoerd. Door voorafgaand aan de controle een (uitgebreide) agenda toe te sturen, relevante documenten op te vragen en deze op voorhand te beoordelen, is er sprake van meer diepgang. De ervaring heeft geleerd dat administratieve controles een goede en volwaardige aanvulling zijn op de huidige werkwijze.

Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv)
Het project ITv is uitgevoerd in de periode 2018-2021. De data over deze periode staan in de portal opgenomen. Het project is in 2021 afgerond. De eindrapportage is opgeleverd en met u gedeeld. Hierin kunt u eerst de Brabant brede resultaten teruglezen.

Toezicht Glastuinbouw
In 2021 heeft de OMWB beperkt integrale (branche)controles uitgevoerd; de laatste controles vanuit de zuiveringsplicht glastuinbouw zijn verder vervolgd. De integrale controles 2021 zijn gebruikt om een verdere brancheaanpak in 2022 vorm te geven. De controles zuiveringsplicht glastuinbouw betroffen in 2021 veelal de kleinere glastuinbouwbedrijven (glasopstand < 2.500 m^2) en die met ondersteunende glastuinbouw als neventak.

Zuiveringsplicht
In de meeste gevallen zijn (kleine) overtredingen binnen één week na de controle in orde gebracht, waardoor er geen aanschrijving (en daarmee een hercontrole) hoefde te volgen. Het andere deel van de bedrijven moet vaak voorzieningen uit het Plan van Aanpak realiseren om een melding tot nul-lozer te kunnen indienen. 91% van de bedrijven is een aantoonbaar nul-lozer. Het drain- en/of filterspoelwater vanuit de substraatteelt wordt meestal (in 87% van de gevallen) nuttig toegepast – op percelen – binnen het eigen bedrijf.

Toezicht e-waste en gemeentelijke afvalbedrijven
In 2021 zijn de afvalbedrijven risicogericht bezocht. Dit betekent dat achterblijvers gecontroleerd zijn. Ook is er actief gecommuniceerd over de wijzigingen in de kaderrichtlijn afvalstoffen. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat bepaalde afvalverwerkende bedrijven meldingsplichtig zijn geworden. Dit geldt bijvoorbeeld voor alle autodemontage-bedrijven. Zij hebben aan het begin van het jaar een brief gehad over deze wijziging. Daarna zijn zij allemaal fysiek bezocht. Hierbij viel op dat zij tot deze controle geen melding hebben ingediend. De subbranche is gevoelig voor fysiek toezicht en is minder bereid om de wetgeving na te leven als de bedrijven alleen worden geïnformeerd. In totaal zijn zes van de tien afvalverwerkende bedrijven gecontroleerd die onder uw bevoegd gezag vallen. Hierbij zijn overtredingen van uiteenlopende aard geconstateerd.

De groep achterblijvers bestaat uit bedrijven uit verschillende subbranches. Hierdoor is er geen algemeen beeld te geven van het naleefgedrag van deze groep. In de praktijk ziet de OMWB wel dat de achterblijvers in de afvalbranche aandacht blijven vragen. Het gaat hier om bedrijven die niet actief bezig zijn met naleving van wet- en regelgeving. Het is noodzakelijk om de toezichtsdruk op deze bedrijven hoog te houden. Om deze reden zullen in 2022 wederom alle achterblijvers bezocht worden.

In 2020 is een top x-lijst opgesteld van bedrijven die de OMWB in 2021 wilde bezoeken voor het ketenproject e-waste (elektronisch afval). De controles zijn deels uitgevoerd samen met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) en de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie. Doel van de controles was zien waarom de landelijke doelstelling van 60% recycling van e-waste niet gehaald wordt én waar het overige deel dan wél blijft. Voor de controles is gebruik gemaakt van een checklist die is opgesteld in overleg met de ILenT. Uiteindelijk zijn door COVID-19 iets minder controles uitgevoerd dan gepland.

Tijdens de controles is gebleken dat veel e-waste nog verdwijnt tussen het overig restafval. Dit komt deels door onwetendheid en deels doordat metaal (‘gedemonteerde e-waste’) meer oplevert dan e-waste. Niet is gebleken dat e-waste illegaal wordt afgevoerd naar het buitenland. Het is de bedoeling dat ook bij de niet uitgevoerde controles én bij nieuw geselecteerde bedrijven in 2022 de checklist weer wordt ingevuld.

Vuurwerkverkoop

Ook dit jaar is door de omstandigheden rondom COVID-19, een verbod gekomen op de verkoop van consumentenvuurwerk (behalve fop- en schertsvuurwerk, categorie F1). Later heeft de landelijke overheid bepaald dat alleen essentiële winkels geopend mochten blijven. De niet-essentiële winkels (hieronder valt een deel van de vuurwerkverkooppunten) mochten, in tegenstelling tot vorig jaar, alleen open zijn voor het afhalen van bestellingen, het zogeheten ‘click and collect’.

De OMWB heeft voorcontroles bij bekende verkooppunten, waar sprake is van goed naleefgedrag, administratief afgehandeld. De voorcontroles zijn uitgevoerd toen nog niet bekend was dat er een vuurwerkverbod zou komen.
In december heeft de OMWB alle verkooppunten op de hoogte gehouden van ontwikkelingen via e-mail en telefoongesprekken. Vanwege het vuurwerkverbod is het toezicht in afgeslankte vorm uitgevoerd.

Naleefgedrag van alle branches

Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van zowel de basistaak- als ook de niet-basistaak-inrichtingen binnen de gehele regio van de OMWB is 68%. Het werkelijke spontane naleefgedrag kan naar beneden afwijken. Dit komt doordat in de berekening de lichtere overtredingen (type A1/2 en B1, conform de Landelijke Handhavingsstrategie) niet zijn meegenomen. In 2021 is vanwege COVID-19 een groot deel van de hercontroles administratief uitgevoerd. Ook hierdoor ziet de OMWB dat het gemiddelde naleefgedrag hoger ligt dan de voorbije jaren.

Metaal-elektrobedrijven
De OMWB is in 2021 gestart met het project Metalektro. Binnen het werkgebied zijn ongeveer 750 inrichtingen actief binnen de metaalbranche. Voor het project zijn 170 metaalbedrijven geselecteerd uit de uitvoeringsprogramma's van alle deelnemers. Toezichthouders hebben deze bedrijven gecontroleerd. Het project heeft zich alleen gericht op bedrijven die actief zijn in het bewerken van metaal, geen bedrijven die actief zijn in de elektronische branche. De term 'Metalektro' dekte daarmee niet helemaal de lading. Het project heet voortaan 'Metaal'.

Rubber en kunststof
Op basis van de risicomatrix in het GUK is deze branche geselecteerd voor het toezichtsprogramma 2021. Het gaat hierbij om de gemeentelijke basistaakbedrijven. Een deel van de bedrijven heeft een 'self assessment' moeten invullen. Met deze informatie en de uitgevoerde toezichtscontroles heeft de OMWB een stap gezet richting informatie gestuurd en risicogericht toezicht.

Binnen het project Kunststof zijn in 2021 57 bedrijven gecontroleerd. Er waren 45 reguliere controles, vijf controles gericht op de opslag van gevaarlijke stoffen in verpakking conform de PGS 15 (regels voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen waarmee een aanvaardbaar beschermingsniveau voor mens en milieu wordt gerealiseerd) en zeven controles gericht op de open natte koeltorens.

Transport en distributie
Op basis van het GUK het de OMWB er met risicoprioritering voor gekozen om de transport- en distributiebranche projectmatig aan te pakken. In 2021 zijn over alle gemeenten in het OMWB-werkgebied 96 transportbedrijven gecontroleerd. Het spontane naleefgedrag van deze bedrijven bedraagt 35%. Alle resultaten – ook per gemeente – worden verder uitgewerkt in het eindevaluatieverslag. Dit volgt als separaat document na de T3 rapportage en beschrijft de overtredingen, mogelijke interventiestrategieën en branchematige aanpak voor in de toekomst.

Toezicht Afvalwater
Het afvalwater dat bedrijven lozen kan soms tot ingrijpende schade aan de riolering leiden. Wanneer dat niet preventief gesignaleerd wordt, bestaat het risico dat een deel van de riolering al op de helft van haar levensduur vervangen moet worden. Voor diverse gemeenten voert de OMWB daarom afvalwatermonitoring uit. Bij veel van de afvalwatermonitoringsonderzoeken blijkt dat bij de betreffende bedrijven de voorzieningen niet op orde zijn. De resultaten leveren veel informatie op en geven vaak aanleiding tot een vervolgtraject. Het opstellen van het afvalwatermonitoringsprogramma en vervolgtrajecten gebeurt in nauw overleg met de gemeenten die hieraan deelnemen.

Toezicht Bodem
De OMWB houdt voor gemeenten toezicht op het toepassen van grond en bouwstoffen overeenkomstig het gestelde in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). De verplichte meldingen worden beoordeeld en worden risicogericht gecontroleerd. Verder vinden er vrije veldcontroles plaats op toepassingen van grond- en bouwstoffen die niet gemeld zijn. De OMWB let met name op nuttige toepassing en de milieu-hygiënische kwaliteit van de toegepaste grond, en of bouwstoffen voldoen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de kwaliteit en functie van de ontvangende bodem. Ook moet zijn voldaan aan de gemeentelijke bodembeheernota. Het aantal meldingen bedraagt in 2021 ongeveer 1300. Actueel is de regelgeving met betrekking tot PFAS. Hierop is bij de meeste gemeenten het bodembeleid al geactualiseerd.

Handhaving en klachten

Handhaving

Ondanks de beperkingen als gevolg van de COVID-19-crisis is het repressieve werk uitgevoerd – waar mogelijk digitaal. Een repressieve controle is ook bedoeld om een zuiver beeld te krijgen van de representatieve bedrijfssituatie. Om die reden is de OMWB – risicogericht – meerdere malen onaangekondigd ter plaatse gegaan. Veel ondernemers hebben het als gevolg van COVID-19-maatregelen moeilijk, wat vraagt om een - waar mogelijk - andere insteek bij repressief toezicht en handhaving. In overleg met het bevoegd gezag is er enkele keren voor gekozen om termijnen informeel te verlengen door de controle later uit te voeren en zo meer ruimte te geven om de zaken op orde te krijgen.

De OMWB ziet op dit moment - zeker bij kleinere bedrijven - een terughoudendheid om te investeren, als gevolg van de onzekere toekomst. Dwangsommen kunnen soms de doodsteek voor een klein bedrijf zijn. Niet de dwangsom, maar de overtuigingskracht van de toezichthouder geeft regelmatig de doorslag om tóch maatregelen te treffen.

Verder speelde de landelijke problematiek met betrekking tot de emissienorm voor benzeen waar asfaltcentrales aan moeten voldoen. In nauwe samenwerking met de gemeente Bergen op Zoom en Roosendaal is de OMWB gaan handhaven wat bij één bedrijf heeft geresulteerd in goede resultaten met een pilot-installatie; dit krijgt in 2022 een vervolg. Bij het andere bedrijf zal komend jaar uit de emissiemetingen (uitgevoerd door team Metingen & Onderzoek) blijken of het bedrijf structureel voldoet aan de emissienorm.

Een jarenlang lopende zaak met betrekking tot brandveiligheid bij de ammoniakinstallaties van een bedrijf in Etten-Leur is in 2021 jaar afgerond (repressieve trajecten waren reeds gestart in 2017). De OMWB kijkt nog mee met de handhaving (door de gemeente) op overtredingen vanuit het Bouwbesluit. In samenwerking met de gemeente Oisterwijk is dit jaar bij een bedrijf een positief resultaat geboekt bij het voldoen aan milieuvoorschriften. Dit jaar heeft de OMWB ook te maken gehad met rechterlijke uitspraken over de stikstofuitstoot die invloed hadden op lopende zaken rond dit thema.

Klachten

Het totaal aantal meldingen (provinciaal als gemeentelijk samen) in 2021 (8.232) is een stuk hoger dan in 2020 (7.229). De grafiek geeft een weergave van het aantal meldingen per categorie over 2021.

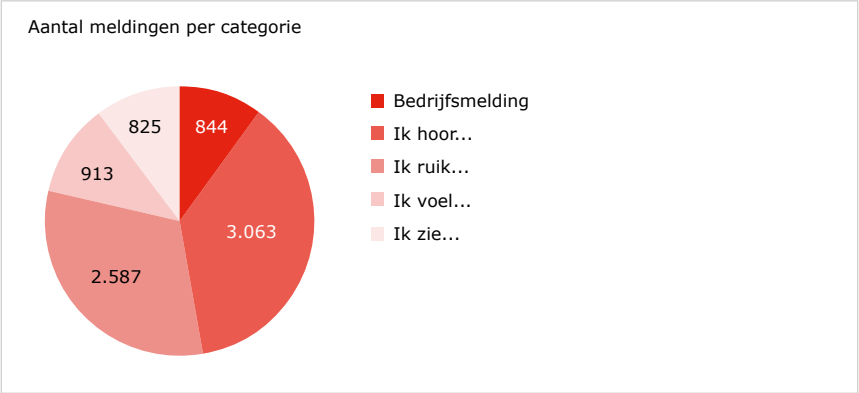

Over het jaar 2020 was al geconstateerd dat bij geluidklachten een grote verschuiving is geweest. Over 2021 is het aantal klachten in de subcategorie horeca en evenementen vergelijkbaar met 2020 (dit is zo'n zevenhonderd klachten minder ten opzichte van 2019). Het totaal aantal geluidklachten in 2021 is echter fors (met vijfhonderd klachten) toegenomen ten opzichte van 2020. Dit komt doordat er (veel) meer klachten zijn ontvangen in de subcategorieën 'industriegeluid en bromtonen'. Het totaal aantal 'ik voel'-klachten is in 2021 nagenoeg verdubbeld ten opzichte van 2020. Deze toename is terug te zien in de subcategorie 'slapeloosheid en trillingen'.

De top 10 van (de niet-anonieme) melders met de meest ingediende klachten is verantwoordelijk is voor het indienen van ruim negenhonderd klachten. Bij de meeste zaken waar zij overlast van ervaren, loopt een VTH-traject of is deze

al afgerond. De OMWB blijft meldingen van overlast ontvangen, ondanks dat gehinderde weet dat de omgevingsdienst ermee bezig is of zelfs als blijkt dat voldaan wordt aan de regelgeving en de OMWB niets meer kan betekenen in een oplossing. Over de top 5 vermoedelijke veroorzakers - niet zijnde 'onbekend' of 'buren/omwonenden' - zijn ruim 1.500 klachten ingediend. Bij deze bedrijven loopt een VTH-traject.

Gedurende enkele COVID-19-lockdowns zijn de werkzaamheden vanuit de Klachtendienst enigszins aangepast. Zo heeft de OMWB een periode geen inpandige waarnemingen uitgevoerd. Dit voor de eigen veiligheid/gezondheid en om de continuïteit van de consignatiediensten te behouden - in het geval van calamiteiten.

Niet-inrichting gebonden taken

Asbest
Het afgelopen jaar was een consolidatie te zien van de bedrijfsmatig gemelde asbestsaneringen (ongeveer 3400) waarop risicogericht toezicht is uitgevoerd. De OMWB ziet hier een goed naleefgedrag bij de gecertificeerde bedrijven.

De stijgende trend met betrekking tot verzoektaken die binnen het werkprogramma worden behandeld, heeft zich doorgezet. Onder andere daaruit is weer gebleken dat er nog vele asbestsaneringen illegaal dan wel ondeskundig worden uitgevoerd.

Om dit te beperken is meer ingezet op preventie door bijvoorbeeld het geven van voorlichting, ook is een dashboard ontwikkeld in samenwerking met het Brabants OmgevingDatalab (BOD), de ODBN en de ODZOB om interventies gerichter te kunnen doen.

Bouw en sloop
Bij het onderdeel totaalsloop was sprake van een significante toename van het aantal verzoeken voor toetsing van ingediende sloopmeldingen en het aantal uitgevoerde gevallen van (veld)toezicht. De toename werd veroorzaakt door een toename van het aantal gemeenten dat deze taken bij de OMWB heeft neergelegd – in 2021 in totaal elf gemeenten. Ook het aantal gemeenten dat het toetsen van bouwplannen en het toezicht op de realisatie daarvan bij de OMWB heeft ondergebracht, neemt toe. Het gaat daarbij om meervoudige vergunningaanvragen met een component bouwen.

Naar verwachting zal de groei de komende jaren continueren omdat gemeenten minder gemakkelijk aan de vereiste expertise kunnen komen en er – gelijktijdig met het in werking treden van de Omgevingswet – een privatisering van een deel van de bouwplantoetsing en -toezicht plaatsvindt. Naar verwachting zullen (met name de kleinere) gemeenten de resterende gemeentelijke taken bij bedrijfsmatige en industriële bouw (en sloop) bij de OMWB willen neerleggen.

Energie
Het toezicht op de informatieplicht energiebesparing en het toezicht op de uitvoering van energiebesparingsmaatregelen bij bedrijven heeft het afgelopen jaar vorm gekregen en is in 2021 voortgezet. De OMWB geeft hieraan invulling door het uitvoeren van stimulerend energietoezicht. De toezichtmomenten zijn in de eerste plaats contactmomenten om bedrijven te stimuleren om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Er wordt ingezet op een slimme combinatie van de instrumenten advisering, stimuleren, administratief en fysiek toezicht en zo nodig handhaving.

In 2021 is in samenwerking met het BOD en de andere Brabantse omgevingsdiensten opnieuw veel geïnvesteerd in dataopbouw en zijn er nieuwe dashboards ontwikkeld om deze data te ontsluiten. Als basis voor informatie gestuurd toezicht wordt steeds meer informatie verzameld over het energieverbruik van bedrijven. Daardoor is de OMWB steeds beter in staat om gemeenten en de provincie te informeren over de CO_2-reductie die met het energietoezicht gerealiseerd wordt. Vanuit de discipline vergunningverlening krijgen de OMWB-energiespecialisten regelmatig het verzoek om energierapportages te beoordelen. Om gemeenten te informeren over nieuwe ontwikkelingen en producten op het gebied van energie is in april een webinar gehouden, kwamen ontwikkelingen naar voren in een nieuwsbrief en neemt de OMWB actief deel aan provinciaal en landelijk overleg over nieuwe wetgeving en beleid.

Ketengericht milieutoezicht
De term ketengericht milieutoezicht is inmiddels vervangen door ketenaanpak. In 2021 is die aanpak volgens het werkplan gerealiseerd. Tussentijds zijn gemeenten op de hoogte gehouden over de voortgang en is met de laatste termijnrapportage een inhoudelijke verantwoording gegeven. Door niet alleen het instrument (ketengericht)toezicht in te zetten maar ook te kiezen voor preventieve maatregelen en beleidsadvies is er meer recht gedaan aan de benodigde aanpak om lastige milieuproblemen aan te pakken. De OMWB gaat in 2022 aan de slag met de inzichten van deze aanpak.

Het jaar 2021 stond ook in het teken van het doorontwikkelen van de benodigde ketenanalyses en het kunnen uitvoeren van diepgaand administratief toezicht. De OMWB heeft tevens geïnvesteerd in de samenwerking met ketenpartners. Met als concrete opbrengst verschillende samenwerkingsprojecten die de ketenaanpak nog effectiever kunnen maken.

De omzet op programmadeel 1 bedroeg over 2021 € 20.275.000 (begroot € 19.767.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten
In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogeheten verzoektaken omvatten (milieu)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Brzo, geluid, bodem, (afval)water, lucht, vergunningverlening (niet-basistaken), toezicht (niet-basistaken), asbest (niet-basistaken), ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma's zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van het jaar opdrachten voor worden verstrekt. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2021 wordt per deelnemer in de (derde) termijnverantwoording teruggekoppeld.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Advies Ruimtelijke Ordening (RO) en advies Externe Veiligheid
Een gestage groei is er bij het product advisering Ruimtelijke Ordening en Milieu. Gemeenten doen steeds vaker een beroep op de OMWB om bijstand en (milieu)advisering bij het opstellen en beoordelen van ruimtelijke plannen. Enerzijds komt dit door de gebiedskennis van gemeenten die de RO-adviseurs hebben opgebouwd, met daarbij steeds meer ondersteuning van OMWB-data. Anderzijds heeft de OMWB de laatste jaren geïnvesteerd in de relatie met gemeenten, die op hun beurt een oplossingsgerichte werkwijze en korte lijnen met de RO-ambtenaren waarderen. Belangrijke marktomstandigheden die leiden tot de toenemende vraag zijn de komst van de Omgevingswet, de stikstofproblematiek in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, de relatief nieuwe wens aan ecologisch advies en de woningbouwopgave die veel gemeenten hebben.

Op het gebied van externe veiligheid heeft de OMWB het afgelopen jaar – naast de bijdrage in de milieuvergunningverlening en ruimtelijke ordening – veel tijd en energie gestoken in de bijdrage aan landelijke projecten, onder meer op het gebied van het vormgeven van Aandachtsgebieden en het Register Externe Veiligheid. Omdat de subsidieregeling voor de ontwikkeling van het product ook in 2021 nog beschikbaar kwam, betekende dat een meevaller voor de al ingebrachte financiële middelen van de deelnemende gemeenten. Daarnaast heeft de OMWB het voorzitterschap van het Landelijk Beraad Veilige Leefomgeving en levert de dienst een projectleider Omgevingswet voor Omgevingsdienst NL. Ook hier verwacht de OMWB een verdere groei van de vraag aan advisering, met het oog op de naderende Omgevingswet.

Meting en Onderzoek

Advisering bodem
Over het jaar 2021 zijn er circa duizend bodemzaken behandeld die betrekking hebben op het geven van advies (intern en extern) en het beoordelen van bodemonderzoeken. Die hebben betrekking op ruimtelijke ordening, omgevingsvergunning aspect bouwen, omgevingsvergunning aspect milieu en meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen. Ze gaan ook over het uitvoeren van en adviseren over bodemonderzoeken in het kader van gemeentelijke grondtransacties, herontwikkeling en civieltechnische werken. Ook het milieukundig begeleiden en coördineren van gemeentelijke bodemsaneringsprojecten behoorde tot die bodemzaken.

Verder heeft de OMWB 22 gemeenten ondersteund bij de herziening van de Nota's bodembeheer, die het beleid beschrijven over het hergebruik en toepassen van grond en baggerspecie. Dit betrof de herziening van de huidige nota's tot één regionale nota, die ook gereed is voor de Omgevingswet. Daarnaast zijn de lijsten met (potentieel) verontreinigde locaties voor veertien gemeenten gescreend; de provincie draagt dit over aan de gemeenten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Windmolenparken
De Raad van State heeft in 2021 uitspraak gedaan over het niet zonder meer mogen toepassen van de normen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor windparken met drie of meer windturbines. Arcadis heeft in opdracht van het ministerie van I&W de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. Het

lijkt erop dat wordt voorgesorteerd op een stengere normstelling van nieuwe windparken. De OMWB heeft voor de Provincie Noord-Brabant meegeschreven aan de inspraakreactie. Voor bestaande windturbineparken komt er mogelijk een tijdelijke oplossing, een overbruggingsregeling. Die houdt in dat voor bestaande windturbineparken algemene milieuregels worden vastgesteld die inhoudelijk dezelfde milieubescherming bieden als de buiten toepassing verklaarde algemene regels. Zo is er een duidelijkere juridische borging. Totdat er de duidelijkheid is of de overbruggingsregeling er komt, is er voor de huidige praktijk geen verschil. Hiermee wordt invulling gegeven aan de vragen over de rechtsonzekerheid (en de gevolgen) voor bestaande parken die de OMWB in 2021 bij Infomil heeft neergelegd.

Schone Lucht Akkoord (SLA)

a) Diverse gemeenten en provincie hebben door het ondertekenen van het SLA zich eraan gecommitteerd om de luchtkwaliteit binnen de gemeentegrenzen te verbeteren, zodanig dat de huidige luchtverontreiniging in 2030 is gehalveerd. Om in de toekomst als omgevingsdienst een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de monitoring van de luchtkwaliteit is team Metingen en Onderzoek (TMO) van de OMWB in 2020 gestart met een onderzoek naar de toepassing van goedkopere, maar minder nauwkeurige sensortechnieken. Door een netwerk van deze sensoren kan bijvoorbeeld continu fijnstof en NO2 gemeten worden. Dit geeft in de leefomgeving een trend weer van de toe- of afname van de luchtverontreiniging als gevolg van deze specifieke componenten. Door het vergelijken van de resultaten van deze methoden met de gevalideerde en genormeerde methoden die TMO ook uitvoert, kan in de toekomst meer worden gezegd over de betrouwbaarheid van deze sensortechnieken.

b) Al decennia is luchtverontreiniging veroorzaakt door particuliere houtstook in Nederland een van de grootste bronnen van overlast in de leefomgeving. Hier is geen landelijk beleid voor opgesteld. De laatste jaren neemt de overlast toe (mede in relatie tot nieuwe woningbouw). Naast geuroverlast blijkt hinder als gevolg van fijnstof bij houtstook een enorme spelbreker te zijn voor een gezond en optimaal 'leefklimaat' - vooral voor mensen met longproblemen. Toch is er nog steeds geen beleid opgesteld met betrekking tot houtstook (in relatie tot de directe omgeving). In 2021 heeft de OMWB het initiatief genomen om met enkele andere omgevingsdiensten een notitie op te stellen waarmee gemeenten geadviseerd kunnen worden hoe ze hier invulling aan kunnen geven. Met als doel de luchtkwaliteit in woonwijken te verbeteren en het percentage gehinderden af te laten nemen - mede in het kader van de transitie richting de Omgevingswet. Hier is een duidelijke samenhang met het Schone Lucht Akkoord. Het omgevingsplan zou namelijk een optimale ingang kunnen zijn om dit probleem gebiedsgericht te kunnen benaderen. Inmiddels heeft door het ministerie enthousiast gereageerd op dit initiatief en in 2022 anticipeert de OMWB bij het opzetten van een 'routewijzer' (samen met Rijkswaterstaat, het ministerie, enkele gemeenten en twee omgevingsdiensten). De routewijzer moet handvatten/opties bieden voor het lokaal bevoegd gezag om effectiever de overlast in de leefomgeving te controleren, beheersen en handhaven.

c) In 2021 is gehoor gegeven aan de SLA-ambitie over intensiveren en samenwerking (GGD/RIVM) in relatie tot de uitbreiding van het Landelijk meetnet Luchtkwaliteit. In de provincie wordt één achtergrondstation toegevoegd (inclusief NH_3) - in verband met de werkdruk bij de OMWB start het RIVM dit station op. Naast het extra achtergrondstation in Noord-Brabant heeft TMO twee volledige meetstations gebouwd die de komende vijf jaar mobiel ingezet gaan worden. Ook daar kan, naast fijnstof en NO_2, continu ammoniak gemeten worden. De locaties worden samen met de provincie halfjaarlijks beoordeeld. De data wordt ontsloten met het provinciale online 'luchtmeet.net'.

d) Het terugdringen van overlast als gevolg van industriële geurhinder roept om een goede definitie van aanvaardbare geurhinder in de leefomgeving. In 2021 is daar op ingezet in de vorm van overleg en advisering bij de lokale bevoegde gezagen. De definitie van aanvaardbaarheid ontbreekt in veel gevallen. Daarnaast is de huidige 'gereedschapskist' (referentienorm voor geurmetingen) niet toereikend om adequaat aan de wensen van de

beleidmakers te voldoen. De OMWB heeft - samen met de omgevingsdienst Arnhem ODRA, de drie geurlaboratoria in Nederland en een statisticus van de Wageningen University - een plan opgezet om bij tien type industriële geurveroorzakers een onderzoek te doen om de onzekerheid bij geuranalyses te verbeteren. Daarnaast wil de OMWB een database opbouwen van hedonische bepalingen (op basis van een gezamenlijke beoordeling van alle drie de geurlabo's). Hedonische weging van geur is essentieel om de juiste aanvaardbaarheid te definiëren (in diverse provinciale geurbeleidsregelingen), echter zijn de prestatiekenmerken in de huidige NVN2818 (hedonische bepaling) nog niet bekend, maar al wel verweven in beleid. Het beoogde onderzoek moet hier invulling aan gaan geven en wordt (als gevolg van COVID-19 in 2021) in 2022 uitgevoerd (in combinatie met de reguliere geuronderzoeken in kader van preventief toezicht).

e) Overlast van horeca-geur. Naast de controles van deugdelijke ontgeuringsinstallaties bij keukenafzuigingen blijft het onmogelijk om met geurmetingen en modelberekeningen (van de gereinigde afzuiglucht) de geurhinder te kwantificeren. Het model is simpelweg niet geschikt voor korte afstanden in een 'volle' omgeving (lees: bebouwingen, obstakels, etc). Om toch uitspraak te kunnen doen of een afvoer op de juiste manier is gesitueerd (vooral bij appartementen boven horeca) heeft TMO een rookmachine aangeschaft om de pluimverspreiding zichtbaar te maken van de afgezogen kookluchten. Deze machine kan in veel gevallen direct aantonen hoe een geurpluim zich verspreidt. TMO kan vervolgens aanpassingen voorstellen om overlast te verkleinen.

f) Strenger toezicht bij inrichtingen die een eigen meetsysteem hebben om de emissies te controleren (een zogeheten AMS). In samenwerking met toezicht zijn tien bedrijven geselecteerd op basis van de elektronische jaarverslagen e-MJV (onder meer Shell, Ardagh, AVI dB, Nyrstar). Een luchtspecialist heeft een controle uitgevoerd en heeft specifiek gelet op de kwaliteitsborging van het meetsysteem, QAL1, 2 en 3 rapportages, dataverwerking en rapportages/toetsing. In 2021 zijn tevens audits op locatie uitgevoerd waarbij gelet is op technische controles en beheer van het AMS en borging conform de NEN-EN 14181. Dit leverde veel afwijkingen op die het bedrijf op moest lossen. In 2022 zal deze intensivering met zekerheid doorgang vinden.

g) De vakgroep Lucht heeft in 2021 een flinke stijging genoteerd van het aantal controles van meetrapportages van periodieke metingen. Dit is een gevolg van de ambitie vanuit het SLA om toezicht te intensiveren. Afdeling Toezicht en Vergunningverlening sturen vanaf 2021 de technische rapportages van emissiemetingen (door derden) door naar de vakgroep Lucht ter controle op juistheid. Daarnaast is de wens om vaker een audit op locatie te doen als het bedrijf een emissiemeting laat doen door een eigen adviseur of meetbureau. In veel gevallen is gebleken dat er afwijkingen worden geconstateerd tijdens zo'n zogeheten bijwoning door een luchtspecialist. Op basis van de constateringen in 2021 is het advies van de OMWB om dit zeker door te zetten in 2022.

h) Vakgroep Lucht zit sinds 2021 in de werkgroep Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS; onder de NEN-commissie Emissiemetingen) om de beschikbare (referentie)meetmethoden te inventariseren op basis van de stoffenlijst ZZS. In 2022 zal naar verwachting een enorme vraag komen bij de vakgroep Lucht naar reguliere ZZS-screenings en controles bij de inrichtingen.

Controle tankstations met behulp van OGI-camera

TMO beschikt over een OGI-camera (Optical Gas Imaging). Met deze camera kunnen emissies van vluchtige organische stoffen worden aangetoond. De OGI-techniek brengt de gaswolken visueel in beeld. De camera wordt onder andere ingezet bij de petrochemische industrie. Hier zijn in 2020 en 2021 regelmatig lekkages vastgesteld en visueel gemaakt waarvan in oorsprong verwacht werd dat daar weinig tot geen emissies van organische dampen zouden (kunnen) optreden. Bij het meest recente project zijn een tiental tankstations bezocht en is de reguliere vulling van 'product' vanuit de tankauto in de opslagtank beoordeeld. Het zogenaamde gesloten 'damp-retour systeem' van het tankstation zelf bleek in meer dan de helft van de gevallen niet goed te functioneren, waardoor tijdens het vullen van de tank, een gaswolk

aan benzinedamp ontsnapt via de drukbeveiliging. Naast een veiligheidsrisico brengt dit ook een extra en makkelijk te voorkomen belasting op het milieu en de leefomgeving met zich mee. Niet alleen TMO leert van iedere constatering, maar ook de bedrijven waar we de metingen uitvoeren. Het gaat immers naast de milieubelasting ook over de blootstelling van dampen aan eigen personeel en andere bijkomende risico's (bijvoorbeeld explosies). We zien dan ook het afgelopen jaar de interesse voor de OGI-techniek enorm toenemen. Bedrijven huren steeds vaker een externe partij in om OGI-onderzoeken uit te voeren. Dit resulteert in minder milieubelasting in combinatie met minder geurklachten. Moerdijk is hier een mooi voorbeeld van. Daar zijn door de jaren heen de geurklachten drastisch gereduceerd. Momenteel voeren we gesprekken met onze collega's van DCMR, FUMO, ODRA en de ONZKG voor een werkgroep diffuse emissies vanuit de overheid, die zich met name richt op OGI.

De omzet op programmadeel 2 bedroeg over 2021 € 9.312.000 (begroot € 9.486.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.3 Programmadeel 3: Collectieve taken

Jaarlijks voert de OMWB het programma Collectieve taken uit. Het programma van 2021 heeft een omvang van € 1,6 miljoen. Het is een bestuurlijk vastgesteld programma dat een efficiënte, effectieve en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de taken van de OMWB ondersteunt. Een programma dat nadrukkelijk aansluit op de andere twee programma's - de basistaken en de verzoektaken, zodat de OMWB de goede dingen doet én die dingen goed doet. Door in te spelen op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van VTH, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet en risicogericht werken.

Het programma is tot stand gekomen in goed overleg met een ambtelijke werkgroep van de deelnemers en vervolgens via het Ambtelijk Overleg (AO), het Dagelijks Bestuur (DB) en uiteindelijk het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld. In 2018 is de OMWB gestart met een projectmatige programma-aanpak. Projecten worden nu niet alleen binnen het gestelde budget uitgevoerd, ook is er een duidelijke verbetering zichtbaar van de geboekte resultaten. Hoewel we zeker nog zaken kunnen verbeteren, heeft de professionalisering van projectmanagement een positieve bijdrage geleverd aan de uitvoering van het programma. Een verantwoording van het programma wordt afzonderlijk aangeboden in het tweede kwartaal van 2022.

De omzet op programmadeel 3 bedroeg over 2021 € 1.619.000 (begroot € 1.619.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en –baten

In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers via derden. Dit zijn onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van eNoses ('elektronische neuzen').

De omzet op programmadeel 4 bedroeg over 2021 € 3.964.000 (begroot € 3.584.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.5 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien

De totale kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') bedroegen voor 2021 € 11.042.000 (begroot € 11.122.000). Voor een verdere uitsplitsing verwijzen we u naar de tekstuele toelichting in paragraaf 2.3.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten en paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2021.

De kosten vennootschapsbelasting bedroegen in 2021 € -3.000 (begroot € 0). Dit betreft de reservering voor de te verwachten te betalen vennootschapsbelasting over 2021, gesaldeerd met de vrijval van de reserveringen voor 2019 en 2020. De aanslag 2019 en de aangifte 2020 zijn lager dan oorspronkelijk ingeschat.

Het bedrag van € 150.000 dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2021 niet aangesproken.

2.5 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)

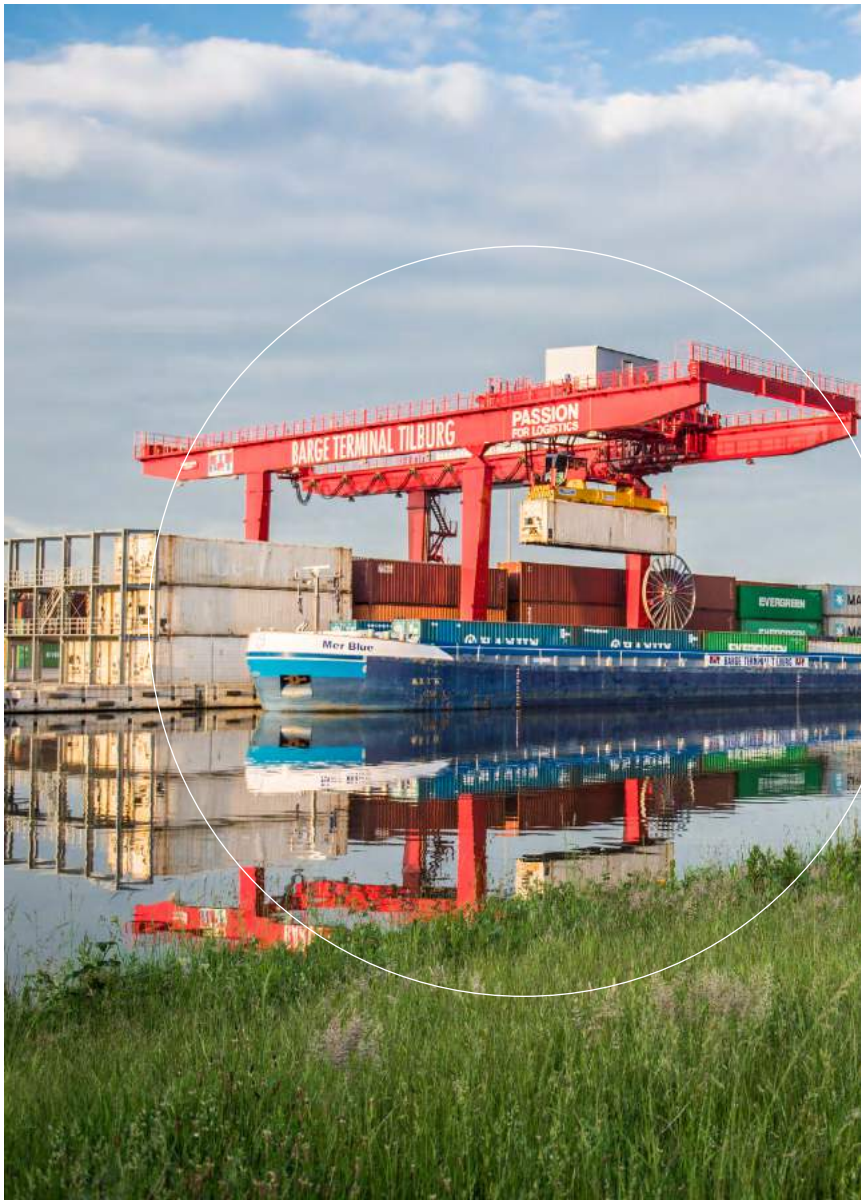

2.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Conform het BBV is het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het Bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft een voldoende weerstandscapaciteit na, dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Normering weerstandsvermogen

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers heeft het Algemeen Bestuur besloten een model vast te stellen dat erop neerkomt dat 5% van het (begrotings-/jaarrekening)totaal van de exploitatierekening wordt aangehouden als weerstandsvermogen. Daarbij wordt een onder- en een bovengrens gehanteerd van respectievelijk 4% en 6%. Binnen deze bandbreedte is het weerstandsvermogen toereikend vanuit de optiek van het Algemeen Bestuur.

Risicobeheersing

Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar risico's zoveel als mogelijk te vermijden, verzekeringen ervoor af te sluiten of ze te ondervangen door beheersmaatregelen te treffen. In het kader van dit laatste stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan in het begrotingsjaar uitvoering wordt gegeven.

Geïdentificeerde risico's

In de 2e Burap 2021 en de begroting 2022 zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

Risico's (bedragen x € 1.000)	**Maximaal bedrag schade**	**Kans op optreden risico**	**Gewogen risico**
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	500.000	50%	250.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19	1.000.000	50%	500.000
10. Harmonisatie verlofrechten	300.000	75%	225.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
12. Kosteneffectiviteit	1.700.000	15%	255.000
Totaal	**5.600.000**		**2.355.000**

Toelichting

4. Inhuur versus vast personeel

In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat in beginsel het eigen personeel de taken verricht. Het actieve wervingsbeleid (onder andere in samenwerking met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten) heeft ertoe geleid dat de verhouding tussen vast personeel en inhuurkrachten beter in balans is gekomen. Aangezien de opdrachtportefeuille van de deelnemers aan de dienst afgelopen jaren rond de 340.000 declarabele uren op jaarbasis beweegt, heeft het management als lijn gekozen om de vaste formatie voor het primaire proces in de jaren 2021 en volgend verder uit te breiden naar een niveau van 240 fte. Aangezien het bijbehorende aantal declarabele uren ongeveer 324.000 bedraagt (m.i.v. 2023 320.000 uur als gevolg van de harmonisatie van verlofrechten), zijn we afhankelijk van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel, vandaar dat we dit opnemen in de risicotabel.

Maatregelen:

Dit risico is te ondervangen door aanname van eigen personeel. Sinds 2019 worden samen met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten initiatieven ont-

plooid om de positie van de OMWB op de arbeidsmarkt te verbeteren. Sindsdien heeft dit al tot het aannemen van een aantal nieuwe medewerkers geleid. De druk op het werven van eigen personeel blijft echter onverminderd groot.

5. Transitie mens en systeem

De aan onze organisatie en medewerkers gestelde eisen blijven snel veranderen. Dit is enerzijds gericht op de inhoud van het werk, anderzijds zien we dat ook andere (digitale) vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed, waardoor de werknemers hun rol binnen de organisatie beter kunnen vervullen. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Daarnaast wordt verwacht dat de impact van de update van Squit 20/20 naar RX Mission of een vergelijkbaar systeem groter is dan aanvankelijk is ingeschat. Het totale risico dat met bovenstaande samenhangt, wordt ingeschat op € 700.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is € 200.000 hoger dan vorig jaar.

Maatregelen:
Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van organisatie en onderliggende systemen.

6. Problematiek arbeidsmarkt

In aanvulling op punt 4 wordt het volgende opgemerkt: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is, werkt de OMWB naast inhuur in toenemende mate ook met trainees en net afgestudeerden die de omgevingsdienst in dienst neemt. De OMWB moet de jonge nieuwe collega's opleiden 'on the job' – in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel (eerste jaar 950 uren, tweede jaar 1.150 uur, vanaf het derde jaar volledig declarabel, dat is 1.350 declarabele uren (m.i.v. 2023 1.328 uur als gevolg van de harmonisatie van verlofrechten). De begeleiding verloopt via eigen collega's van de dienst. In verband met deze noodzakelijke aanpak heeft de OMWB een tijdelijk productietekort in termen van declarabiliteit. Het maximale risico in verband hiermee is ongeveer € 700.000.

9. COVID-19

In februari 2020 vond de uitbraak van COVID-19 plaats, die ook in 2021 nog een enorme impact had op ons allemaal. Gedurende het jaar 2020 heeft de OMWB reeds geleerd dat productieverlies kan worden beperkt of voorkomen door werkzaamheden anders aan te pakken of anders in te vullen. Mede hierdoor is verlies in productieve uren ook in 2021 voorkomen. Aangezien de crisis nog niet voorbij is, blijft het lastig te bepalen hoe groot de financiële impact voor komend jaar zal zijn. Daarnaast kan het eventuele inlopen van uitgestelde opleidingen als gevolg van COVID-19 een drukkend effect op de productiviteit in 2022 hebben. Daarom handhaven wij een maximaal risico van € 500.000 waarbij de kans op optreden op 50% wordt ingeschat.

Onze organisatie loopt geen risico qua continuïteit, conform artikel 35 lid I van de GR zullen de deelnemers er steeds zorg voor dragen dat de omgevingsdienst over voldoende middelen beschikt om al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Risico's en beheersmaatregelen
De werkplannen 2022 zijn goed gevuld, taken worden (deels) ook administratief of op afstand (digitaal) uitgevoerd. De uitvoering van taken in de situaties van ongewone voorvallen, calamiteiten en aantasting veiligheid/milieu vinden op een normale manier doorgang. De OMWB borgt enerzijds de inhoud en kwa-

liteit van het milieu (zo goed mogelijk) en anderzijds zet de dienst in op het zo veel mogelijk beperken van financiële schade voor dienst en deelnemers.

Financiële positie
De liquiditeitspositie is goed, de deelnemers hebben hun bijdrage voor het eerste halfjaar met behulp van bevoorschotting betaald. Gezien de onzekerheid over de ontwikkeling van het COVID-19 virus, is het helaas nog niet uit te sluiten dat in 2022 het volledig uitvoeren van de werkprogramma's onder druk komt te staan. Wanneer nodig, kan externe inhuur op- of afgeschaald worden, waardoor baten en lasten op gelijk niveau blijven. Eventuele financiële gevolgen worden via de Bestuursrapportages gemeld.

10. Harmonisatie verlofrechten

In de cao Gemeenten/SGO 2021-2022 (zoals vastgesteld op 27 januari 2022), is de hervorming van verlofrechten vastgelegd, geldend met ingang van 1 januari 2023. De impact van deze hervorming is in de begroting 2023 in het tarief verwerkt en vormt derhalve geen risico meer.

11. Invoering Omgevingswet

Per 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. De invoering van de wet betekent een majeure verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Door adviesbureaus afgegeven voorzichtige ramingen tonen een kostenverhogend effect van circa 10% voor de basistaken milieu. Gezien de grote onduidelijkheid die er nog heerst rondom de invoering en uitwerking van de wet, is een risico-inschatting van circa 3% van de omzet gemaakt met een kans van optreden van 40%.

12. Kosteneffectiviteit

Volgend uit het kosteneffectiviteitsonderzoek is een intern besparingspotentieel van € 1,2 miljoen opgehaald. In de jaren 2022 tot en met 2024 zijn de verschillende maatregelen doorgevoerd in de begroting respectievelijk meerjarenraming. De afhankelijkheid van derden maakt een volledige realisatie van afzonderlijke maatregelen onzeker. In 2021 is reeds € 500.000 gerealiseerd als gevolg van de ICT-transitie, welke onderdeel was van dit programma. Er resteert derhalve een maximaal schadebedrag van € 1,2 miljoen (€ 1,7 miljoen -/- € 500.000). Om tegemoet te komen aan het geraamde potentieel is 15% van de totale waarde als risico aangemerkt, per saldo € 180.000.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2021 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	700.000	50%	350.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19	500.000	50%	250.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
12. Kosteneffectiviteit	1.200.000	15%	180.000
Totaal	**4.500.000**		**1.905.000**

In aanvulling op bovenstaande tabel spelen nog de volgende twee actuele zaken. Allereerst verschuift bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet het bevoegd gezag voor bodem en ondergrond en de daaraan verbonden VTH-(basis)taken voor een groot deel van de provincie naar de gemeenten. De impact hiervan op het werkprogramma van de OMWB is op dit moment nog niet duidelijk en kan derhalve (nog) niet worden gekwantificeerd. Bij de 1e Bestuursrapportage wordt hierop verder in gegaan.

Daarnaast zijn als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne de prijzen van olie en gas en bepaalde grondstoffen aanzienlijk gestegen. Dit kan impact hebben op het toekomstige kostenniveau van de OMWB. Ook hier geldt dat kwantificatie op dit moment (nog) niet mogelijk is en dat bij de 1e Bestuursrapportage hier verder op in wordt gegaan.

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt ultimo 2021 € 1.928.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.905.000 is de weerstandsratio 1,01. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'voldoende'. In de jaarrekening 2020 bedroeg de weerstandsratio 1,05 ('voldoende').

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers komt het weerstandsvermogen op 5,5% van het jaarrekeningtotaal uit. Daarbij ligt het vermogen ruim binnen de bandbreedte van 4% tot 6%.

Financiële kengetallen
Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2021	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Netto schuldquote	-5,5%	-8,1%	-3,8%
Solvabiliteitsratio	47,0%	31,3%	40,1%
Structurele exploitatieruimte	1,7%	0,0%	0,2%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is. De netto schuldquote is toegenomen ten opzichte van de jaarrekening 2020.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit is toegenomen ten opzichte van de jaarrekening 2020.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in reserves, ontstaat er beeld in hoeverre sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Zowel de netto schuldquote, de solvabiliteit als de structurele exploitatieruimte zijn verbeterd ten opzichte van 2020. Vorig jaar is de balanspositie van de OMWB reeds als solide aangemerkt. Deze positie is per jaareinde 2021 nog meer versterkt.

2.5.2 Financiering

In aansluiting op de Wet Financiering decentrale overheden (fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisico-norm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:
1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: "Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen zoals neergelegd in de Wet fido en de Ruddo in acht genomen."

Renterisicobeheer
1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. De renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning;
4. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. Binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4, streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisico-norm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en dito -behoeften vanuit de investeringsbegroting, geven thans geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden door de OMWB uitgesloten. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet is de modelstaat op de volgende pagina voorgeschreven. De opgenomen bedragen betreffen de realisatiecijfers 2021.

De kasgeldlimiet is voor de OMWB voor 2021 berekend op € 2.862.000. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 10 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)
(1) – (2) = (3)			
Eerste kwartaal	0	13.512	-13.512
Tweede kwartaal	0	7.794	-7.794
Derde kwartaal	0	10.364	-10.364
Vierde kwartaal	0	8.527	-8.527
(4) gemiddelde van (3)			

Stappen (5–9)	Variabelen		Bedragen
(5)	**Kasgeldlimiet**		**2.862**
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet		2.862
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet		0
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		34.901
(8)	Percentage regeling		8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**		**2.862**

Schatkistbankieren

Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB heeft gedurende het gehele boekjaar 2021 te maken gehad met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft na afroming maximaal € 1.000.000 beschikbaar (tot 1 juli € 250.000).

Leningen en kredietfaciliteiten

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van afgerond € 1,0 miljoen.

2.5.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten

Deze paragraaf geeft inzicht in de uitvoering van de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering in 2021. Naast de reguliere activiteiten waren voor bedrijfsvoering vanuit het primaire proces een aantal majeure ontwikkelingen relevant. In onderstaand kader de tekst zoals deze hierover in de begroting 2021 was opgenomen. Daarna wordt het resultaat in 2021 toegelicht.

Begroting 2021:

- *De organisatieontwikkeling van de OMWB*
  Met als basis een excellente uitvoering streeft de OMWB naar het vergroten van het adaptief vermogen in relatie tot ontwikkelingen in de leefomgeving en de ontwikkeling van datagericht werken;

- *De Omgevingswet*
  Deze ingrijpende aanstaande wetswijziging had binnen de bedrijfsvoering op meerdere plaatsen effect op de werkzaamheden, onder andere het Digitaal Stelsel Omgevingswet;

- *De vernieuwing informatievoorziening*
  Na de vervanging van de diverse systemen in 2019 en het aanpassen van werkwijzen is in 2020 de informatievoorziening doorontwikkeld. Denk aan ontwikkelingen als Business Intelligence (BI), informatie gestuurd werken en datawarehousing. Aan deze vernieuwing wordt in 2021 vervolg gegeven.

  Naast deze majeure ontwikkelingen dient de basis van bedrijfsvoering op orde te zijn en te blijven. Deze basis blijft op orde indien de OMWB:
- investeert in medewerkers van de afdeling met opleidingen;
- de (interne) klantvraag als een sturingsmechanisme hanteert;
- streeft naar leverancierstevredenheid.

De afdeling heeft in haar uitgewerkte plannen voor 2021 deze elementen verder uitgewerkt. De organisatie is zoals altijd gebaat bij een afdeling Bedrijfsvoering die de basis administratieve processen in de grip heeft, de organisatie (mede) in control houdt en adviseert op PIOFACH-terrein (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting).

Resultaat 2021

In het COVID-19-jaar 2021 heeft de afdeling niet veel last gehad van de coronaperikelen. Naast een aantal majeure projecten zijn er verbeteringen doorgevoerd op het gebied van AFAS (digitalisering werkprocessen van HRM en Financiën) en is de organisatie actief (succesvol) aan de slag met herkenbaarheid en bekendheid (inhousedag voor werkzoekenden, contentstrategie, arbeidsmarktcommunicatie). Het reguliere werk heeft doorgang kunnen vinden op een wijze die tot tevredenheid stemt.

Naast de reguliere werkzaamheden stonden in 2021 op onderstaande terreinen majeure inhoudelijke projecten op het programma.

Informatietechnologie

In de volgende kaders de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de begroting 2021. Daarna wordt per kader het resultaat in 2021 toegelicht.

Begroting 2021:

In 2019 en 2020 was met de implementatie van Squit 20/20 en het afscheid nemen van oude applicaties een belangrijke transformatie en vernieuwing gerealiseerd in het ICT-landschap van de OMWB. Zodat de dienst volledig digitaal, rechtmatig en archiefwaardig kon werken en klaar is voor toekomstige ontwikkelingen. Het jaar 2021 stond in het teken van:

1) De aanbesteding van de IT-architectuur

In 2019 was duidelijk geworden dat de koers van ICT-leverancier Equalit niet meer past bij de koers van de OMWB. Het contract is op 1 januari 2020 opgezegd, de expiratiedatum van het contract is 1 januari 2022. De aanbesteding om te komen tot een nieuwe IT-leverancier zou in het eerste kwartaal van 2021 afgerond zijn. De transitie naar een nieuwe IT-leverancier is een ingrijpend traject dat een projectmatige aanpak vereist. Op dit moment is de hoogte van de transitiekosten nog niet duidelijk, er wordt in de exploitatie een extra begrotingspost van € 200.000 opgenomen. In 2022 zal hier naar verwachting nazorg op plaatsvinden.

Verder zal in 2022 (en later) verder ingezet worden op data-ontwikkeling voortvloeiend uit de Omgevingswet. De nieuwe IT-architectuur moet leiden tot een (betere) basis voor de data-ontwikkeling, waarbij veiligheid van data een belangrijke voorwaarde is.

Resultaat 2021

Als onderdeel van de cloud-strategie heeft de OMWB het aanbestedingsproces doorlopen vanaf eind 2020 tot voorjaar 2021. Sogeti heeft de opdracht gegund gekregen. Begin december vond de overgang van de werkplekomgeving van

Equalit naar Sogeti plaats. Dit betekent dat 350 medewerkers nieuwe hardware ontvingen en dat alle applicaties op de nieuwe omgeving werkend moesten zijn. De ontvlechting is goed verlopen mede dankzij de goede samenwerking tussen Equalit, de OMWB en Sogeti. In de eerste maanden was er nog wel een aantal issues die verholpen moesten worden.
In de loop van het proces van aanbesteden is gekozen voor een totale ontzorging van ICT-diensten en lease van alle apparatuur. Daardoor is een aantal (inrichtings)kosten naar voren gehaald. Dit heeft geleid tot een begrotingswijziging. Hier wordt bij de financiële paragraaf nader op ingegaan.

Begroting 2021:
2) Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
In 2021 zal doorgebouwd moeten worden op de basis die in 2020 in Squit 20/20 is gelegd, en dat met name op het Omgevingsdossier. Deze ontwikkeling zal een belangrijke impact hebben op de informatievoorziening voor samenwerking met de deelnemers en de ketenpartners. De belangrijkste onderwerpen zijn:
- Doorontwikkeling tot een integrale objecten- en activiteitenregistratie;
- Nieuwe digitale opbouw van documenten en dossiers, mede gebaseerd op thema's binnen de Omgevingswet en verdere specificering daarvan;
- (Gestandaardiseerde) gegevensuitwisseling met ketenpartners.

Resultaat 2021
Het uitstel van de Omgevingswet heeft ook geleid tot een uitstel op aansluiting op het DSO. Om toch zoveel mogelijk gereed te zijn is er doorgebouwd op de basis zoals die in Squit 20/20 is gelegd. Dataverzameling vindt in het zogeheten omgevingsdossier plaats. De ontwikkeling van Squit 20/20 is echter in een ander daglicht komen te staan. Door aanhoudende (technische) problemen heeft de OMWB (nog) niet voldoende profijt gehad van deze applicatie én heeft de leverancier Visma Roxit besloten om zijn VTH-oplossing door te ontwikkelen. De nieuwe applicatie heet RX Mission. De OMWB is bezig met een impactanalyse met betrekking tot deze overgang.

Begroting 2021:
3) Informatievoorziening
In 2021 was het datawarehouse volledig operationeel. Naast de basisinformatievoorziening stond 2021 in het teken van het opbouwen, verrijken en verstrekken van data in het kader van informatie gestuurd werken.

Resultaat 2021
Er is in 2021 gestaag verder gebouwd. In 2021 heeft de OMWB geïnvesteerd in een BI engineer om de robuustheid verder te vergroten. Aan de 'Tafel van rapportages' worden organisatie breed prioriteiten bepaald. Dit heeft geleid tot producten die sturing en verantwoording beter mogelijk maken. Een interessante ontwikkeling is het digitaal ontsluiten van data in het kader van de zogenaamde T-rapportages.

Human Resource Management
In onderstaande kaders de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de begroting 2021. Daarna wordt per kader het resultaat in 2021 toegelicht.

Begroting 2021:
De Omgevingswet is in 2021 gedeeltelijk voorbereid. Deze wet vraagt van onze medewerkers een actievere opstelling als adviseur. Dit betekent het ontwikkelen van het zittend personeel (vaardigheden en competenties), ook het werven van nieuw personeel. Op grond van het voorgaande richtte HRM zich in 2021 op:

1) Opleiden en ontwikkelen
De OMWB meent medewerkers mee in de Omgevingswet en de daarmee samenhangende veranderingen. De dienst investeert veel in talentontwikkeling om te blijven voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2 - deze criteria zijn verankerd in de uitvoeringsregeling Omgevingswet.

Resultaat 2021

Iedere medewerker heeft de (digitale) basisopleiding Omgevingswet doorlopen. Interne trainers zijn actief om verdiepingstraining te geven aan medewerkers die inhoudelijk (nauw) betrokken zijn bij de uitvoering van deze wet. Een aantal vaardigheidstrainingen wordt later verzorgd vanwege het uitstel van de intredingsdatum van de wet.

In het kader van de Kwaliteitscriteria 2.2 hebben medewerkers een EVC- of EVP-traject doorlopen. Het structureel borgen stond in 2021 centraal. De resultaten van de toetsing over 2021 staan vermeld in bijlage I: Kwaliteitscriteria 2.2. De OMWB is zeer robuust.

Begroting 2021:

2) Employer branding/ employee journey

In 2019/2020 heeft de OMWB de instrumentenmix aangepast voor het aantrekken en behouden van personeel. In 2021 kwamen de eerste resultaten van deze aanpassingen beschikbaar en bouwt de dienst hierop verder.

Resultaat 2021

De OMWB maakt meer gebruik van recruitment marketing en zet zo de juiste middelen in voor vacatures. Daarnaast is in 2021 het strategisch HRM-beleid vastgesteld dat de OMWB een richtlijn geeft om het aantrekken en behouden van medewerkers te verbeteren.

Financiën en Control

In onderstaande kaders de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de begroting 2021. Daarna wordt per kader het resultaat in 2021 toegelicht.

Begroting 2021:

De rode draad voor het team Financiën en Control (F&C) is het ondersteunen van de organisatie en externe partners met een goede financiële informatievoorziening en risicomanagement. Projecten die er in 2021 uit springen zijn:

1) Herijking MWB-norm

De MWB-norm is nu enige jaren de basis voor de bekostiging vanuit de deelnemers. De bestuurlijke afspraak is dat de MWB-norm herijkt wordt. Deze herijking zal in 2021 plaatsvinden.

Resultaat 2021

De evaluatie van de MWB-norm is afgerond. In de begroting voor 2023 worden de in het Algemeen Bestuur vastgestelde uitgangspunten vertaald in een gewijzigde norm.

Begroting 2021:

2) Financieel beleid

Een actueel beleid is een randvoorwaarde voor een goede bedrijfsvoering, advisering en P&C-producten. De OMWB houdt dit beleid actueel, en waar het Algemeen Bestuur de regels moet vaststellen, zal de omgevingsdienst dit vroegtijdig aan het AB ter besluitvorming voorleggen.

Resultaat 2021

In 2021 is een fiscale scan uitgevoerd op de BTW en de loonheffing. Naar aanleiding van deze scan is een aantal beleidsvraagstukken gedefinieerd en is op onderdelen fiscaal beleid opgesteld en/of aangescherpt. In 2022 zal de OMWB hier verder vervolg aan geven.

Na aanbevelingen vanuit de accountant heeft de OMWB afgelopen jaar het ‘P2P-proces’ (van inkoopaanvraag tot en met betaling) onder de loep genomen. Onderdeel hiervan is het inkoopbeleid en aanpalende regelingen. Eind 2021 is een voorstel aan het management gedaan; in de loop van 2022 wordt hier verder vervolg gegeven.

Tenslotte investeert de OMWB voortdurend in de verbetering van de Planning & Control-producten. Afgelopen jaar heeft die omgevingsdienst zich gefocust op toegankelijkheid van deze producten.

Begroting 2021:
3) Interne controle
Binnen de OMWB is een Intern Controleplan vastgesteld. Hierin zijn de belangrijkste financiële processen uitgewerkt op basis van een risicoanalyse. Inmiddels is de interne controle een vast onderdeel van het team Financiën en Control. Vanuit de interne controle zijn de meest risicovolle processen gecontroleerd. Met de hieruit voortkomende bevindingen kan de OMWB tijdig bijsturen.

Resultaat 2021
De kwaliteit van de interne controle moet als stevige basis gelden voor de rechtmatigheidsverklaring die het Dagelijks Bestuur vanaf - naar verwachting - 2022 moet afgeven. Een plan van aanpak is reeds gemaakt’; de accountant en externe adviseurs toetsen het Interne Controleplan blijvend.

Medio 2021 is de verbijzonderde interne controlefunctie binnen de afdeling F&C belegd. Voorheen werd hiertoe externe kennis ingehuurd.

Facilitair
In onderstaande kader het beleidsvoornemen zoals opgenomen in de begroting 2021. Daarna wordt het resultaat in 2021 toegelicht.

Begroting 2021:
Het contract met de verhuurder Unifore van het pand aan de Spoorlaan loopt per 1-1-2023 af. Eind 2020 worden een aantal scenario’s uitgewerkt, die in 2021 moeten leiden tot een definitieve invulling van de toekomstige huisvesting en de daarbij behorende uitvoeringsconsequenties.

Resultaat 2021
Het is een bestuurlijke keuze om Tilburg als standplaats te behouden. Er zijn, na onder andere overleg met de gemeente Tilburg, huisvestingsalternatieven bekeken. Gezien de voorwaarden waaraan de huisvesting van de OMWB moet voldoen (onder meer een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer en voldoende parkeergelegenheid) is het huidige pand aan de Spoorlaan verreweg de meest gunstige optie. Om te voldoen aan de toekomstige behoefte om meer een ‘hybride’ vorm van werken te ondersteunen wordt een goede invulling van de toekomstige plek in het pand onderzocht.

3. Jaarrekening

Hierna volgt de jaarrekening over 2021 met financiële toelichting.

3.1 Balans ultimo boekjaar

Activa (bedragen x € 1.000)		31 december 2021		31 december 2020
Vaste activa				
Materiële vaste activa		**1.089**		**905**
Investeringen met een economisch nut	1.089		905	
Totaal vaste activa		**1.089**		**905**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**1.439**		**2.190**
Vorderingen op openbare lichamen	515		658	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	924		1.532	
Liquide middelen		**992**		**245**
Banksaldi	992		245	
Overlopende activa		**2.683**		**2.465**
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
• Vooruitontvangen facturen	406		328	
• Nog te ontvangen BTW	315		259	
• Nog te ontvangen posten	1.503		1.724	
• Afrekeningen werkprogramma's	459		141	
• Afdr. loonheffing en netto salarissen	0		13	
Totaal vlottende activa		**5.114**		**4.900**
Totaal generaal		**6.203**		**5.805**

Passiva (bedragen x € 1.000)		**31 december 2021**		**31 december 2020**
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**2.918**		**2.325**
Algemene reserve	1.928		1.546	
Bestemmingsreserve meetstations	826		297	
Gerealiseerd resultaat	164		482	
Totaal vaste passiva		**2.918**		**2.325**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden		**579**		**488**
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	579		488	
Overlopende passiva		**2.706**		**2.992**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
• Van overige Nederlandse overheidslichamen	0		0	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:				
• Nog te betalen posten	1.553		1.048	
• Afrekeningen werkprogramma's	1.057		1.944	
• Afdr. loonheffing en netto salarissen	96		0	
Totaal vlottende passiva		**3.285**		**3.480**
Totaal generaal		**6.203**		**5.805**

3.2 Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x € 1.000)	**2021 begroting voor wijziging**	**2021 begroting na wijziging**	**2021 realisatie**	**verschil**
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	18.630	17.654	18.005	-351
Reiskosten	354	217	152	65
Overige personeelskosten	248	48	219	-171
Inhuurbudgetten	2.268	3.622	2.991	631
Detacheringsinkomsten	0	0	-31	31
Subtotaal	**21.500**	**21.541**	**21.336**	**205**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	254	155	143	12
Subtotaal	**254**	**155**	**143**	**12**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	202	202	64	138
Tractie	82	82	49	33
Automatisering	0	0	17	-17
Subtotaal	**284**	**284**	**130**	**154**
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	1.480	1.080	7	-382
Milieumetingen	523	610	463	147
Subtotaal	**2.002**	**1.690**	**1.925**	**-235**
Totaal lasten Primair proces	**24.040**	**23.670**	**23.534**	**136**

Lasten (bedragen x € 1.000)	**2021 begroting voor wijziging**	**2021 begroting na wijziging**	**2021 realisatie**	**verschil**
Bedrijfsvoering				
Personeelslasten				
Salarissen	5.331	5.036	4.670	366
Reiskosten	242	54	59	-5
Overige personeelskosten	949	1.024	725	299
Inhuurbudgetten	0	385	1.141	-756
Detacheringsinkomsten	0	0	-50	50
Subtotaal	**6.522**	**6.499**	**6.544**	**-45**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	0	99	84	15
Subtotaal	**0**	**99**	**84**	**15**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	1.053	903	789	114
Algemeen beheer	498	498	570	-72
Automatisering	2.633	3.123	3.055	68
Subtotaal	**4.184**	**4.524**	**4.414**	**110**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**10.706**	**11.122**	**11.042**	**80**
Overig				
Diverse baten en lasten	0	0	3	-3
Onvoorzien	150	150	0	150
Vennootschapsbelasting	5	5	-3	8
Overige kosten	0	0	0	0
Subtotaal	**155**	**155**	**0**	**155**
Totaal lasten Overig	**155**	**155**	**0**	**155**
Totaal lasten	**34.901**	**34.946**	**34.576**	**370**

Baten (bedragen x € 1.000)	**2021 begroting voor wijziging**	**2021 begroting na wijziging**	**2021 realisatie**	**verschil**
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	20.488	19.767	20.275	508
Programmadeel 2: Advies en Projecten	9.687	9.486	9.312	-174
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.510	1.619	1.619	0
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.693	2.974	3.454	480
Programmadeel 4: Overige exploitatie	523	610	510	-100
Totaal baten	**34.901**	**34.456**	**35.170**	**714**
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**0**	**-490**	**594**	**1.084**
Stortingen reserves	0	0	-430	-430
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Totaal reserves	**0**	**0**	**-430**	**-430**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**-490**	**164**	**654**

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen staan absolute bedragen vermeld.

Waardering van activa en passiva
Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa
De OMWB kent alleen materiële vaste activa.

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele duurzame bijzondere waardeverminderingen. Ook specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op betreffende investeringen in mindering gebracht.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardingprijs bestaat uit de aanschafkosten van het product of de dienst en de overige kosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de vervaardiging van het actief.

Afschrijving vindt lineair plaats vanaf het jaar volgend op het moment van ingebruikname op basis van de verwachte economische gebruiksduur[1]. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen.

Bij de waardering is in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In die gevallen is als waardering de hoogste van bedrijfswaarde of directe opbrengstwaarde aangehouden.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen

Conform de vastgestelde begroting 2021 worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Automatisering	5
Huisvesting	10
Communicatiemiddelen	3
Vervoersmiddelen	7
Technische apparatuur	15

[1] Conform vaststelling in desbetreffende begroting worden activa vanaf het boekjaar 2022 direct bij ingebruikname geactiveerd. Vanaf dat moment vindt tevens afschrijving plaats.

Vlottende activa
De vlottende activa zijn onder te verdelen in uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen of Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
De vaste passiva betreffen het eigen vermogen van de OMWB. Er is geen sprake van voorzieningen of langlopende leningen.

Eigen vermogen
Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde saldo van baten en lasten voor mutaties in reserves. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over reserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Vlottende passiva
Onder de vlottende passiva zijn schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar en overlopende passiva opgenomen.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar
Hieronder worden overige schulden verantwoord, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.
Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van de bedrijfsvoering voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces".

Personeelslasten
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden (als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume), worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2021

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	225	39
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	205	287
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	0	124
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	26	38
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	633	417
Totaal	**1.089**	**905**

Van het verloop van de boekwaarde van deze investeringen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde per 1-1-2021	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afschrijvin-gen Desin-vesteringen	Boekwaarde per 31-12-2021
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	39	198	0	11	0	225
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	287	2	0	84	0	205
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	124	0	177	62	-115	0
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	38	0	0	12	0	26
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	417	273	0	57	0	633
Totaal	**905**	**473**	**177**	**226**	**-115**	**1.089**

De boekwaarde per 31-12-2020 en per 01-01-2021 in de tabellen hiervoor wijken op onderdelen af van de eindstand per 31-12-2020 zoals opgenomen in de jaarrekening 2020. Reden hiervan is dat in de rubricering van de cijfers 2020 abusievelijk een desinvestering in de activa onder de rubriek 'Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur' is verwerkt terwijl dit betrekking had op een actief onder 'Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)'. De beginstand is in eerdere tabel daarom gecorrigeerd.

Van bijdrage derden is in 2021 geen sprake geweest.

De investeringen 2021 zijn als volgt te specificeren:

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2021	Nieuw krediet 2021	Beschikbaar totaal 2021	Uitgaven in 2021 (incl. bijdrage van derden)	Afschrijving v.a. 2022
Vervanging wagenpark*	76	0	76	0	0
Communicatiemiddelen	17	0	17	0	0
Huisvesting	60	0	60	2	0
Technische apparatuur	0	300	300	273	18
Automatisering	0	225	225	198	40
Totaal	**153**	**525**	**678**	**473**	**58**

*aangezien het omgebouwde meetwagens betreft, worden deze (conform voorgaande jaren) in de activastaat verantwoord onder de technische apparatuur.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Stand 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen openbare lichamen	515	0	515	658
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	924	0	924	1.532
Totaal	**1.439**	**0**	**1.439**	**2.190**

Vorderingen op openbare lichamen

In het boekjaar 2021 zijn de daarvoor in aanmerking komende (niet materiële) oninbare posten afgeboekt. Van de overige posten was een groot deel per medio maart 2022 afgewikkeld. Door de aanscherping van het debiteurenbeheer is voor oninbaarheid geen voorziening gevormd (2020: € 0).

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (schatkistbankieren)

Dit betreft het per 31 december 2021 uitstaand saldo in de schatkist.
Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Voor het boekjaar 2021 bedraagt het drempelbedrag voor schatkistbankieren tot 1 juli € 250.000. Dit bedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal (met een maximum van € 250.000), zijnde € 34,9 miljoen. Vanaf 1 juli 2021 is de regelgeving rond schatkistbankieren gewijzigd en daarmee het drempelbedrag verhoogd naar € 1.000.000. Op basis van de kwartaalcijfers hebben geen overschrijdingen op ahet drempelbedrag plaatsgevonden. Op het niveau van dagen zijn er gedurende het hele jaar tien dagen geweest waarop het drempelbedrag aan het einde van de dag overschreden was. Dit komt doorgaans doordat er na het afromen van de banken nog een betaling door de OMWB ontvangen is.

Onderstaande gegevens betreffen het gemiddeld bedrag aan middelen per kwartaal die voor het drempelbedrag door de OMWB buiten 's Rijks schatkist is aangehouden en de gemiddelde ruimte per kwartaal tot het drempelbedrag is bereikt.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	244	224	479	978
Ruimte onder het drempelbedrag	6	26	521	22
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Banksaldo BNG	42	45
Banksaldo Rabobank	950	200
Totaal	**992**	**245**

Ultimo 2021 had de dienst een tegoed bij de Rabobank en de BNG van totaal afgerond € 992.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.683	2.465
Totaal	**2.683**	**2.465**

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Eindafrekeningen deelnemers	459	141
Nog te ontvangen BTW	315	259
Vooruit ontvangen facturen	406	328
Nog te ontvangen bedragen	1.503	1.724
Afdr. loonheffing en netto salarissen	0	13
Totaal	**2.683**	**2.465**

Eindafrekeningen gemeenten
Dit betreft de eindafrekeningen over 2021 die in januari 2022 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en ontvangen. Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijke geacht.

BTW
Het bedrag aan BTW betreft voor € 315.000 de aangifte over het laatste kwartaal 2021 tezamen met de suppleties over de jaren 2018 tot en met 2021 (totaal ongeveer € 13.000). De suppleties over de jaren 2018 tot en met 2020 zijn gedaan naar aanleiding van de uitgevoerde fiscale scan (zie ook paragraaf 2.3.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten) en betreffen correcties van teruggevorderde BTW op horecaconsumpties. Voor het jaar 2018 is vooralsnog een stelpost opgenomen; de definitieve bepaling van dit bedrag vindt in 2022 plaats.

Vooruit ontvangen facturen
Dit betreffen facturen die in 2021 zijn ontvangen, maar waarvan een deel van de kosten betrekking heeft op het boekjaar 2022.

Nog te ontvangen bedragen
Hier zijn verantwoord diverse opbrengsten over 2021 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd. Daarnaast is onder deze post een bedrag van € 23.000 opgenomen die betrekking heeft op door personeel over te nemen (en nog door de OMWB uit te leveren) iPads en laptops.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	1.928	1.546
Reserve huisvesting	0	0
Reserve meetstations	826	297
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2021	164	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2020	0	482
Totaal	**2.918**	**2.325**

Het boekjaar 2020 sloot met een te bestemmen voordelig resultaat van € 482.000. Van dit bedrag is conform het besluit van het Algemeen Bestuur in 2021 € 99.000 toegevoegd aan de Bestemmingsreserve meetstations. Het restant van € 383.000 is toegevoegd aan de Algemene Reserve voor het op peil krijgen van het benodigde weerstandsvermogen.

Het boekjaar 2021 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 164.000 (2020 voordelig resultaat van € 482.000). Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar was als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat-bestemming voor-gaand boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	1.546	383	0	0	1.928
Reserve meetstations	297	99	430	0	826
Totaal	**1.843**	**482**	**430**	**0**	**2.754**

Algemene reserve
De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. Gedurende het boekjaar 2021 hebben - naast de toevoeging vanuit de resultaatbestemming 2020 - geen toevoegingen of onttrekkingen aan de reserve plaatsgevonden.

Reserve meetstations
Vanuit de overgebleven middelen van de Provincie Noord-Brabant is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties).

Waar het Algemeen Bestuur bij de resultaatbestemming 2017 heeft bepaald dat eventuele tekorten mogen worden onttrokken uit deze reserve, is destijds over overschotten geen formeel besluit genomen. Derhalve is bij de resultaatbestemming 2020 voorgesteld om het overschot wat in het resultaat 2020 is ontstaan van € 99.000, via de resultaatbestemming aan de bestemmingsreserve toe te voegen. Deze toevoeging heeft in 2021 plaatsgevonden.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations over 2021 bedraagt € 430.000 en is per jaareinde 2021 toegevoegd aan de reserve.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	579	488
Overlopende passiva	2.706	2.992
Totaal	**3.285**	**3.480**

Ultimo 2021 was er (evenals voorgaande jaren), door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:		
Nog te betalen posten	1.553	1.048
Afrekeningen werkprogramma's	1.057	1.944
Afdracht loonheffing, nettosalarissen ca.	96	0
Totaal	**2.706**	**2.992**

Onder de nog te betalen posten is een bedrag van € 415.900 opgenomen voor de éénmalige uitkering aan personeel ter compensatie van extra kosten en inzet vanwege COVID-19 in 2021. Tevens is een bedrag van € 23.400 opgenomen voor uitbetaling van de cao-verhoging per 1 december 2021. Bovenstaande is in overeenstemming met de cao Gemeenten/SGO 2021-2022 zoals vastgesteld op 27 januari 2022.

Onder de nog te betalen posten zijn geen verplichtingen opgenomen die een looptijd hebben langer dan één jaar.

Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen

Personele verplichtingen
Op grond van het BBV mogen geen voorzieningen worden gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Om die reden wordt geen post voor personele verplichtingen opgenomen op de balans.

Het tegoed aan vakantiedagen bedraagt per 31 december 2021 afgerond 2.525 dagen (2020: 2.685 dagen). Dit betekent in geld uitgedrukt een verplichting van circa € 691.000 (2020: € 726.000).

(Lease)verplichtingen
Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:

- IT-infrastructuur en omgeving: in 2012 is een overeenkomst afgesloten met Equalit; de jaarlijkse kosten hiervan bedroegen afgerond € 1,5 miljoen. In 2019 is het contract opgezegd en loopt hierdoor per 01-01-2022 af. Met ingang van 1 januari 2022 is een overeenkomst aangegaan met leverancier Sogeti. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen ongeveer € 1 miljoen. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van vier jaar en loopt derhalve af per 01-01-2026. In de overeenkomst is een verlengingsoptie van drie maal twee jaar vastgelegd.
- dienstauto's: voor vijf auto's is een leasecontract afgesloten. De jaarlijkse leasekosten bedragen circa € 25.000. Van vier dienstauto's lopen de contracten eind augustus 2025 af; van de andere dienstauto loopt het contract medio juli 2024 af.
- koffieautomaten: hiervoor is in 2019 een overeenkomst aangegaan voor zes automaten; de jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 5.000. De overeenkomst is op 1 augustus 2019 ingegaan en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 31 juli 2024.
- multifunctionals: voor vier multifunctionals (printers) is in 2021 een overeenkomst aangegaan. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 6.350. De overeenkomst is ingegaan per 1 januari 2022 en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 1 januari 2027.

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT-systemen met AFAS en Roxit, de jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 50.000 en € 100.000.

Huurovereenkomsten

De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (inclusief parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 650.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van tien jaar met als einddatum 31 december 2022. De opzegtermijn voor het huurcontract is reeds verlopen en de OMWB is met de verhuurder in gesprek over de randvoorwaarden van de verlengingsoptie. De totale huurverplichting bedraagt inclusief verlenging € 3,9 miljoen.
Bij de BNG Bank is een bankgarantie afgegeven van € 155.000 met als begunstigde HSA Spoorlaan BV inzake de huurverplichting.
De jaarlijkse huurverplichting voor kantoorruimte (inclusief parkeerplaatsen) en laboratorium aan de Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch bedraagt circa € 125.000. Vanaf 1 juli 2017 wordt de overeenkomst telkenmale met vijf jaar verlengd met een opzegtermijn van zes maanden.

Inkoopverplichtingen

In de kadernota rechtmatigheid heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat meerjarige contracten – in het kader van Europese regels – in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2021

De begroting 2021 sloot voor wijziging met een saldo van € 0. Op basis van de derde wijziging is de begroting bijgesteld naar een resultaat van € 490.000 negatief. Het jaarrekeningresultaat volgens balans bedraagt € 164.000 positief.

Nadere toelichting op de lasten Primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het Algemeen Bestuur.

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht. Doordat in de begroting op onderdelen abusievelijk afwijkende toerekening van kosten heeft plaatsgevonden, ontstaan er op het niveau van bedrijfsonderdeel ten opzichte van de begroting namelijk verschillen. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Primair proces		
Salarissen	17.654	18.005
Reiskosten	217	152
Overige personele kosten	48	219
Inhuurbudgetten	3.622	2.991
Detacheringsinkomsten	0	-31
Subtotaal personeelslasten	**21.541**	**21.336**

De totale kosten van salarissen van het primaire proces en bedrijfsvoering samen bedragen € 22.674.000 en liggen in lijn met de begroting (na wijziging) van € 22.690.000. In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 415.900 opgenomen voor de éénmalige uitkering ter compensatie van extra kosten en inzet vanwege COVID-19 in 2021. Tevens is een bedrag van € 23.400 opgenomen voor uitbetaling van de cao-verhoging per 1 december 2021.

De reiskosten bedragen op totaal voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen € 211.000 en zijn hiermee € 60.000 lager dan begroot na wijziging (€ 271.000). De lagere realisatie is het directe gevolg van het minder aantal reisbewegingen door het vele thuiswerken als gevolg van COVID-19.

De overige personele kosten bedragen in totaal voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen € 944.000 en zijn hiermee € 128.000 lager dan begroot (na wijzigingen). Voornaamste oorzaak hiervan is dat de kosten voor opleiding en vorming als gevolg van COVID-19 aanzienlijk lager zijn uitgevallen. Daarnaast is er sprake van onderbesteding op het mobiliteitsbudget.

De inhuurkosten van personeel is op totaalniveau van het primaire proces en bedrijfsvoering € 125.000 hoger dan begroot (na wijzigingen). De overschrijding is ontstaan bij de bedrijfsvoering en is het gevolg van data-ontwikkeling en het niet kunnen invullen van vacatures vanwege krapte op de arbeidsmarkt.

Detacheringsinkomsten worden evenals voorgaande jaren niet begroot.

Afschrijvingen	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Primair proces		
Afschrijvingen	155	143
Subtotaal Afschrijvingen	**155**	**143**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 84.000 tegenover € 99.000 begroot). Samen met de afschrijvingslast voor bedrijfsvoering vallen de totale afschrijvingen over 2021 € 28.000 lager uit dan begroot. Dit is het gevolg van achterblijvende investeringen in voorgaande jaren.

Huisvesting en organisatie	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	202	64
Tractie	82	49
Automatisering	0	17
Subtotaal huisvesting en organisatie	**284**	**130**

In totaal zijn de kosten op dit onderdeel ruimschoots binnen de ramingen gebleven. Aangezien de kosten van huisvesting (en facilitaire kosten) en automatisering in de realisatie en begroting voornamelijk onder de kosten van bedrijfsvoering zijn verantwoord, wordt voor de toelichting op deze posten verwezen naar ‘Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering’.

Overige kosten	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.080	1.462
Milieumetingen	610	463
Subtotaal Overige kosten	**1.690**	**1.925**

Toelichting:

- De laboratoriumkosten vormen een variabele post, wat wil zeggen dat meer vraag een hoger kostenniveau tot gevolg heeft. De laboratoriumkosten worden doorbelast. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4.
- De kosten milieumetingen zijn lager dan begroot en worden volledig (dus inclusief de huisvesting en personele kosten), doorbelast aan de Provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4.

Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht; zie hiervoor de 'Nadere toelichting op de lasten Primair Proces'. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Bedrijfsvoering		
Salarissen	5.036	4.670
Reiskosten	54	59
Overige personele kosten	1.024	725
Inhuurbudgetten	385	1.141
Detacheringsinkomsten	0	-50
Subtotaal Personeelslasten	**6.499**	**6.544**

Voor de toelichting op de posten in bovenstaande tabel wordt verwezen naar 'Nadere toelichting op de lasten Primair Proces'.

Afschrijvingen	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Bedrijfsvoering		
Afschrijvingen	99	84
Subtotaal Afschrijvingen	**99**	**84**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten primair proces (€ 143.000 tegenover begroot € 155.000). Samen met de afschrijvingslast voor het primair proces vallen de totale afschrijvingen over 2021 € 28.000 lager uit dan begroot. De oorzaak hiervan ligt in de achterblijvende investeringen in voorgaande jaren.

Huisvesting en organisatie	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Bedrijfsvoering		
Huisvesting en facilitaire kosten	903	789
Algemeen beheer	498	570
Automatisering	3.123	3.055
Subtotaal Huisvesting en organisatie	**4.524**	**4.414**

Toelichting:

- De totale kosten van huisvesting en facilitaire kosten voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen bedragen € 853.000 en zijn hiermee € 252.000 lager dan begroot na wijziging (€ 1.105.000). De lagere realisatie is met name het gevolg van de verminderde aanwezigheid van personeel op kantoor (als gevolg van COVID-19) waardoor de facilitaire kosten lager uitvallen dan begroot. Tevens is er sprake van lagere gebouwgebonden kosten dan begoot.
- De kosten voor Algemeen beheer zijn € 72.000 hoger dan begroot. Dit betreft het saldo van een aantal minder omvangrijke over- en onderbestedingen onder deze post. Voor de accountant is een bedrag verantwoord van € 71.000. Hiervan heeft € 2.000 betrekking op de afwikkeling controlekosten 2020 en € 69.000 voor de accountantscontrole 2021.

- In de 2e Begrotingswijziging heeft ophoging van het ICT-budget met € 550.000 plaatsgevonden omdat de éénmalige transitiekosten van de ICT-vernieuwing in 2021 aanzienlijk hoger zijn uitvallen. Bij de 3e Begrotingswijziging is een verlaging van automatiseringskosten doorgevoerd als gevolg van activering van een deel van de éénmalige transitiekosten. Per december 2021 heeft de OMWB de vernieuwde omgeving in gebruik genomen. De uiteindelijke kosten van automatisering bedragen over 2021 voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen € 3.072.000 en vallen hiermee circa € 50.000 lager uit dan begroot na wijziging (€ 3.123.000).

Nadere toelichting op de lasten Overig

Overige kosten	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Bedrijfsvoering		
Diverse baten en lasten	0	3
Onvoorzien	150	0
Vennootschapsbelasting	5	-3
Totaal lasten Overig	**155**	**0**

Diverse baten en lasten
Het saldo op de diverse baten en lasten betreft enerzijds voornamelijk een opbrengst als gevolg van restitutie fee van Flex-West-Brabant voor een bedrag van € 66.000. Anderzijds staan de opbrengsten en kosten (boekverlies) van de overname van activa (iPhones) door personeel van de OMWB verantwoord. Tenslotte is ook de afwaardering van de niet overgenomen iPhones en de afwaardering van de 'voorraad' niet overgenomen laptops en tablets hier geboekt. De daadwerkelijke overname van de laptops en tablets door het personeel vindt in 2022 plaats en is als zodanig in de jaarrekening verwerkt.

Onvoorzien
Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2021 niet aangesproken.

Vennootschapsbelasting
De kosten voor de vennootschapsbelasting over 2021 is geschat op € 2.500. De aangifte over het boekjaar 2020 is reeds ingediend; een aanslag is nog niet opgelegd. De aanslag over het boekjaar 2019 is lager uitgevallen dan ingeschat, wat tot een voordeel in 2021 heeft geleid.

Overzicht incidentele baten en lasten
Onder de incidentele baten en lasten zijn de éénmalige kosten van de vernieuwing van de IT-infrastructuur en -omgeving opgenomen. Deze kosten bedroegen ongeveer € 630.000 (begroot € 590.000). Daartegenover staat dat onder de overeenkomst met Sogeti komende jaren een kostenbesparing van ongeveer € 500.000 per jaar wordt gerealiseerd. Deze overeenkomst is met ingang van 1 januari 2022 aangegaan voor een periode van vier jaar.

In de kosten van personeel in loondienst is een incidentele kostenpost van € 415.900 (begroot € 425.000) opgenomen voor de éénmalige uitkering ter compensatie van extra kosten en inzet vanwege COVID-19 in 2021. Deze last is in overeenstemming met de cao Gemeenten/SGO 2021-2022 zoals vastgesteld op 27 januari 2022.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves
In 2021 hebben geen structurele toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Kengetallen

Kengetallen	2020 realisatie	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Uurtarief	€ 94,98	€ 94,70	€ 97,93
Productieve uren	330.800	330.000	334.300
FTE Primair Proces	247	248	245
Gemiddeld aantal productieve uren per FTE	1.340	1.350	1.365
Ziekteverzuim	4,9%	4,5%	5,2%
Eigenaarsdeel gemeenten/provincie	58% / 42%	60% / 40%	58% / 42%

FTE	2020 realisatie	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Primair proces - kernformatie	213	228	221
Primair proces - flexibele schil	34	20	24
Subtotaal Primair Proces	**247**	**248**	**245**
Bedrijfsvoering - kernformatie	45	61	52
Bedrijfsvoering - flexibele schil	12	0	8
Totaal Bedrijfsvoering	**57**	**61**	**60**
Totaal	**304**	**309**	**305**

Ten opzichte van het begrote aantal productieve uren van 1.350 zien we over 2021 een hogere realisatie (1.365 uur). De reden hiervan is dat personeel minder (niet declarabele) uren hebben besteed aan met name opleiding en trainingen als gevolg van COVID-19.

3.3.5 Toelichting op de baten

Baten	2021 begroting na wijzigingen	2021 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	19.767	20.275
Programmadeel 2: Advies en Projecten	9.486	9.312
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.619	1.619
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.974	3.454
Programmadeel 4: Overige exploitatie	610	510
Totaal baten	**34.456**	**35.170**

Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving
De baten zijn € 508.000 hoger dan begroot (3%). Een hoge productiviteit in het laatste kwartaal van 2021 heeft ertoe geleid dat de vastgestelde werk-programma's ruimschoots zijn uitgevoerd.

Programmadeel 2: Advies en Projecten
De baten zijn € 174.000 lager dan begroot (-2%). Gezien de hoogte van de afwijking zijn hier geen bijzonderheden te vermelden; incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen.

Programmadeel 3: Collectieve taken structureel
De collectieve taken zijn overeenkomstig de begroting in rekening gebracht bij de deelnemers.

Programmadeel 4: Buiten werkprogramma
De in totaal € 480.000 hogere baten zijn voornamelijk veroorzaakt door de opbrengsten van de meetstations. Deze opbrengsten worden gesaldeerd met de kosten 2021 van de meetstations en per saldo toegevoegd aan de reserve meetstations op de balans.

Uitsplitsing baten

In 2021 bedroegen de gerealiseerde baten provincie op P1 € 7.997.000, op P2 € 4.108.000 en op P3 € 501.000. De gerealiseerde baten gemeenten bedroegen voor P1, P2 en P3 respectievelijk € 12.279.000, € 5.204.000 en € 1.117.000.

3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2021

De lasten op taakveld 0.4 Overhead bedragen de personeelslasten en huisvestingslasten voor het bedrijfsvoeringsproces – niet zijnde het primaire proces – en corresponderen met de specificatie van de lasten in paragraaf 3.2.

Baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten
0. Bestuur en ondersteuning		
0.4 Overhead		11.042
0.5 Treasury		
0.8 Overige baten en lasten		3
0.9 Vennootschapsbelasting	3	
0.10 Mutaties reserves		430
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		164
7. Volksgezondheid en milieu		
7.4 Milieubeheer	35.170	23.534
Totaal van de taakvelden	**35.173**	**35.173**

3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT

WNT-verantwoording 2021

De WNT is van toepassing op OMWB. Het voor de OMWB toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

In 2021 zijn twee topfunctionarissen in het kader van de WNT actief geweest binnen de OMWB. De heer Van Mourik heeft per 28 februari 2021 vrijwillig ontslag genomen. Voorafgaand is op 1 februari diens opvolger, de heer Arbouw, in dienst getreden. De heer Arbouw is voor onbepaalde tijd aangesteld als algemeen directeur van de OMWB. Beide directeuren kenden geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

	Dhr. A. Arbouw	Dhr. N. van Mourik
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/02 – 31/12	01/01 – 28/02
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.621,18	€ 26.583,12
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.564,47	€ 3.688,96
Subtotaal	**€ 111.185,65**	**€ 30.272,08**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 170.211,89	€ 33.783,56
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2021	**€ 111.185,65**	**€ 30.272,08**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
Functiegegevens		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 130.682,96
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 20.727,00
Subtotaal		**€ 151.409,96**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 201.000
Totale bezoldiging 2020		**€ 151.409,96**

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

In de tabel hiernaast zijn de leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur weergegeven. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Noch ontvangen zij een onkostenvergoeding van de OMWB.

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoedingen voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden. In 2021 hebben ter zake geen uitkeringen plaatsgevonden.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Naam topfunctionaris	Functie
P.F.G. Depla	AB- en DB-voorzitter
J.P.M. Klijs	AB- en DB-lid
A.J. Moerkerke	AB- en DB-lid
T. Weterings	AB- en DB-lid
P. Smit	AB- en DB-lid
W. van Pinxteren	AB- en DB-lid
H. Roijackers	AB- en DB-lid
R. van den Belt	AB- en DB-lid
A. Zwarts	AB- en DB-lid
R. Jansen	AB- en DB-lid
R. van Vugt	AB-lid
E. Wilmsen	AB-lid
H. van Tilborg	AB-lid
B. Jacobs	AB-lid
G. de Kok	AB-lid
K. van Aert	AB-lid
M. Hofkens	AB-lid
L. Franssen	AB-lid
H. Wierikx	AB-lid
W. van Hees	AB-lid
T. van de Loo	AB-lid
H. van Aart	AB-lid
E. ten Brink	AB-lid
E. Logister	AB-lid
M. Buijs	AB-lid
I. Raaijmakers	AB-lid
R. Lazeroms	AB-lid
E. Daandels	AB-lid
J. van Agtmaal	AB-lid
P. Kok	AB-lid

B

Bijlage

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria 2.2

Inleiding

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) richt zich op een hoge kwaliteit van haar diensten. Een belangrijk doel van de oprichting van omgevingsdiensten is de kwaliteit van de uitvoering van de taken en de efficiency structureel te verhogen. En middels kennisdeling betere diensten te kunnen verlenen.

Middels deze rapportage wil de OMWB aan haar opdrachtgevers laten zien dat (blijvend) aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. Kwaliteit is wettelijk verankerd in de op 14 april 2016 in werking getreden Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Uit de wet vloeit voort dat elke gemeente en provincie in Nederland ook een zogenaamde kwaliteitsverordening vaststelt. Ook alle opdrachtgevers van de OMWB hebben een dergelijke verordening vastgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de OMWB voor Brzo-taken altijd moet voldoen aan de kwaliteitscriteria, en voor de andere taken eventueel gemotiveerd kan worden afgeweken (comply or explain).
Momenteel wordt uitgegaan van de set Kwaliteitscriteria 2.2 zoals per 1 juli 2019 vastgesteld. Deze set geeft aan wat de minimale meetlat van kwaliteit (proces én deskundigheid) is waaraan een organisatie moet voldoen. De Kwaliteitscriteria maken onderdeel uit van een palet van meerdere ontwikkelingen binnen en buiten de OMWB zoals de komende Omgevingswet, diverse wijzigingen in wet- en regelgeving (WKB) en het prestatiegericht financieren (PGF).

In 2014 is de eerste nulmeting bij de OMWB gedaan gericht op de Kwaliteitscriteria 2.1 (KC 2.1). Per 1 juli 2019 zijn de KC 2.1 landelijk geüpdatet naar een KC 2.2 versie. Deze vormen hiermee de nieuwe basis van de VTH-verordening en het wettelijk kader. Hierin zijn onder meer naar aanleiding van een (informele) consultatieronde verbetersuggesties doorgevoerd voor de betreffende deskundigheidsgebieden en verschillende opleidingen en kenniseisen geactualiseerd. Tevens is er als 27e deskundigheidsgebied “Energiebesparing en Duurzaamheid” toegevoegd.

De OMWB heeft bureau Libereaux in de arm genomen om een geactualiseerd beeld te krijgen van de mate van robuustheid op deze KC 2.2. Libereaux is landelijk erkend om deze nulmetingen uit te voeren. Er is een nieuwe nulmeting uitgevoerd, wat heeft geresulteerd in inzicht in aanwezige deskundigheid en ontwikkelbehoeften ten opzichte van de KC 2.2. Vervolgens wordt ieder jaar een actuele rapportage gemaakt op basis van ontwikkelingen van medewerkers en personeelsmutaties.

Onderliggende rapportage zoomt in op de robuustheid van de OMWB-medewerkers op het onderdeel 'deskundigheid', met daarin de belangrijkste conclusies, werkwijze en vervolgacties. Daarbij wordt er een link gelegd met de procescriteria en de doorontwikkeling op het gebied van vaardigheden in relatie tot onder meer de Omgevingswet. Hiermee is deze rapportage niet alleen een verantwoordingsdocument, maar spreekt het ook een ambitie uit om blijvend te werken aan de professionaliteit van medewerkers en daarmee de OMWB als organisatie.

Conclusie actualisatie nulmeting 2021 deskundigheid Kwaliteitscriteria 2.2

Uit de actualisatieslag in 2021 blijkt het volgende:

- De OMWB laat zien erg robuust te zijn als het gaat om expertise binnen de kwaliteitscriteria. De organisatie toont aan op 18 van de 27 deskundigheidsgebieden genoeg kennis en kunde te hebben (comply);
- Zeven deskundigheidsgebieden worden uitbesteed (explain);
- De deskundigheidsgebieden die wél binnen de organisatie belegd zijn, maar waarvan nog niet aantoonbaar gemaakt is dat er 2> medewerkers op actief zijn, betreffen Ketentoezicht Groen & ecologie (Wabo). Kanttekening: in team Ketentoezicht zijn wisselingen geweest en op korte termijn nog medewerkers getoetst op dit deskundigheidsgebied. De verwachting is daarom dat dit deskundigheidsgebied snel weer op 'groen' staat.
- Het valt op dat er binnen de categorieën in leeftijd 41-50 en 51-60 jaar erg veel expertise in huis is. Ten opzichte van het jaar 2020 is de OMWB 'verjongd' door het aannemen van veel jonge medewerkers.
- De OMWB heeft laten zien aan het nieuw toegevoegde deskundigheidsgebied Energiebesparing & duurzaamheid te voldoen en daar ook robuuster op te worden. Dit is afwijkend ten opzichte van het landelijke beeld omdat het gaat om een betrekkelijk nieuw domein;
- Het percentage medewerkers die aantonen voldoende 'deskundig' (groen) te zijn, bedraagt 95%. Uit de meetgegevens blijkt dat van de medewerkers die nog niet voldoen aan de KC 2.2, en dus op oranje staan, er relatief veel 'dicht tegen groen aanzitten' of hun functie niet geheel raakvlak heeft met het deskundigheidsgebied.
- De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat er veel specialisme in huis is (één van de pijlers van de Kwaliteitscriteria) en dat bij het aannemen van nieuwe personeel, rekening wordt gehouden met de vereiste criteria.

Uitkomsten van de nulmeting

Keuze onderzoeksmethode

De nulmeting is gedaan onder begeleiding van Libereaux, waarvan de werkwijze reeds is toegepast bij meerdere OD's en RUD's. Medewerkers van de OMWB werken met digitale e-portfolio's, waarin zij hun relevante activiteiten, werkervaring, opleiding en aanvullende kennis op één of meerdere deskundigheidsgebieden in kaart hebben gebracht en hebben onderbouwd met 'bewijsstukken', zoals diploma's en voorbeelden van producten die zij leveren. Deze bewijsstukken zijn door Libereaux getoetst, aan de hand van (VRAAK)-criteria, om een zo valide mogelijk beeld te schetsen van de expertise binnen de OMWB. Nadat expertise ten opzichte van een deskundigheidsgebied per individu in beeld is gebracht, zijn er analyses gemaakt van de robuustheid in expertise van de organisatie. Analyses zijn mogelijk middels de VTH-monitor, waarin de gegevens op het gebied van deskundigheid en VTH-taken van alle medewerkers bijeen zijn gebracht en geborgd worden. De conclusies in deze rapportage zijn gebaseerd op deze monitor. Op basis daarvan worden afspraken gemaakt omtrent ontwikkeling en opleidingen in onder meer het Goede Gesprek tussen medewerkers en leidinggevenden.

Van elke medewerker kan zijn of haar deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. Er worden 6 variabelen gemeten, die elk een verschillend 'gewicht' hebben:

1. Activiteiten tellen voor 40% mee,
2. Werkervaring voor 15%,
3. Basisopleiding voor 20%,
4. Aanvullende opleidingen voor 10%,
5. Basiskennis voor 10% en
6. Diepgaande kennis voor 5%.
7. Frequentie (weegt niet mee in deskundigheid)

De gedachte achter deze percentageverdeling, die landelijk wordt gehanteerd, is dat praktijkervaring (bestaande uit de elementen 'Activiteiten' en 'Werkervaring') met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (bestaande uit de elementen 'Basisopleiding', 'Aanvullende opleidingen', 'Basiskennis' en 'Diepgaande kennis') met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor Vakbekwaamheid: het gaat immers niet over alleen het hebben van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde. Een medewerker is 'deskundig' conform de VTH-kwaliteitscriteria als hij of zij voor 75% of meer aan de criteria voldoet. Een deskundigheidsgebied staat op 'groen' als er twee of meer medewerkers binnen de OMWB voor minimaal 75% aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. Ondanks dat de frequentie niet meetelt in het percentage, wordt er aan ieder deskundigheidsgebied wel een uren-eis gesteld. De uren zijn in kaart gebracht aan de hand van het 'tijdschrijven' van medewerkers van de OMWB binnen het personeelssysteem. Het aantal medewerkers dat aan de frequentie-eis voldoet, is op basis van het tijdschrijven in kaart gebracht door Libereaux. Deze gegevens zijn in beeld gebracht in onderstaande tabel. De OMWB voert meer (plus)taken uit dan zijn opgenomen in de (landelijke) Kwaliteitscriteria. In de onderstaande conclusies worden alleen de conclusies genoemd van de vereiste criteria van de KC 2.2.

In de tabel staan de conclusies over de deskundigheidsgebieden vermeld.

Kennis en ervaring

Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
1. Casemanagen						
1a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 1b				
1b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	15	15			12
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening						
2a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 2b				
2b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	2	2			2
3. Vergunningverlening milieu						
3a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	3	3			3
3c. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	36	35	1		26
3d. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	13	13			8
3e. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	10	9	1		6
3f. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende	14	13	1		12
3g. Activiteiten 5-6	Voldoende	14	12	2		2
4. Toezicht en handhaving bouwen en RO						
4a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 4b				
4b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	5	4	1		4
5. Toezicht en handhaving milieu						
5a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	6	4	1		5
5b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	51	49	2		42
5c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	19	19			13
5d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	20	20			13
5e. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende	8	8			3
5f. Gericht op klasse I, II en III brzo	Voldoende	10	10			10

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
6. Toezicht en handhaving bodem						
6a. Activiteiten 1-6	Voldoende	6	6			6
6b. Activiteit 7 (complex)	Voldoende	6	6			5
7. Toezicht en handhaving groene wetgeving	Voldoende	7	7			7
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening	Voldoende	17	16	1		11
9. Behandelen juridische aspecten handhaving	Voldoende	13	11	1	1	11
10. Behandelen juridische aspecten afwijkingsbesluiten	Voldoende	2	2			1
11. Ketentoezicht						
11a. Activiteiten 1-5	Nog niet voldoende	3		2	1	?
11b. Activiteiten 6-10	Nog niet voldoende	2	1		1	
11c. Activiteiten 11-12	Nog niet voldoende	5	1		1	
12. BOA	Voldoende	6	6			4
13. Bouwfysica						
13a. Activiteiten 1-5 – eenvoudige situaties	Explain: belegd bij gemeenten					
13b. Activiteiten 1-5 complexe situaties	Explain: belegd bij gemeenten					
13c. Activiteiten 6-10	Explain: belegd bij gemeenten					
14. Brandveiligheid						
14a. Activiteiten 1-7	*1 Belegd bij de VRMWB	2	2			
14b. Activiteiten 8-11	*1 Belegd bij de VRMWB	2	1	1		
15. Constructieve veiligheid	*2 Belegd bij de ODZOB					
16. Sloop en asbest	Voldoende	13	8	5		8
17. Afvalwater (indirecte lozingen)	Voldoende	3	3			3

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
18. Bodem, bouwstoffen, water						
18a. Activiteit 1	Voldoende	21	20	1		8
18b. Activiteiten 2-3	Voldoende	20	12	8		8
18c. Activiteit 4	Voldoende	8	6	2		4
19. Externe veiligheid						
19a. Activiteiten 1	Voldoende	8	8			5
19b. Activiteit 2-3	Voldoende	9	8	1		5
19c. Activiteit 4	Voldoende	6	6			5
19d. Activiteit 5	Voldoende	6	4	2		4
19e. Activiteit 6	Voldoende	7	7			5
20. Geluid (milieu en bouw)	Voldoende	14	11	3		11
21. Groen en ecologie (Wabo)						
21a. Activiteit 1	Voldoende	2	2			2
21b. Activiteiten 2-4	Nog niet voldoende	2	1	1		
22. Groen en ecologie (Nb-wet)						
22a. Activiteit 1	*3 Belegd bij de ODBN					
22b. Activiteiten 2-3	*3 Belegd bij de ODBN					
23. Luchtkwaliteit						
23a. Activiteiten 1-2	Voldoende	7	6			5
23b. Activiteiten 3-5	Voldoende	7	6	1		5
23c. Activiteit 6	Voldoende	9	7	2		3

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte						
24b. Activiteit 1 – complexe situaties	Explain: belegd bij gemeenten					
24c. Activiteit 2	Explain: belegd bij gemeenten					
24e. Activiteiten 3-4 – complexe situaties	Explain: belegd bij gemeenten					
25. Exploitatie en planeconomie	Explain: belegd bij gemeenten					
26. Cultuurhistorie						
26a. Activiteiten 1-5	Explain: belegd bij gemeenten					
26b. Activiteiten 6-10	Explain: belegd bij gemeenten					
26c. Activiteiten 11-15	Explain: belegd bij gemeenten					
27. Energie en duurzaamheid						
27a. Activiteit 1	Voldoende	3	3			2
27b. Activiteiten 2-3	Voldoende	3	3			2
27c. Activiteit 4	Voldoende	2	2			2

*1 Deze taak is belegd bij de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant.
*2 Deze taak is belegd bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
*3 Deze taak is belegd bij de Omgevingsdienst Brabant-Noord

Toelichting hierop wordt hiernaast gegeven.

Toelichting conclusies

Van zeven deskundigheidsgebieden is de taak niet ingebracht bij de OMWB, maar ligt dit bij de opdrachtgever of een andere Omgevingsdienst. Sommige producten van de OMWB zijn dus afhankelijk van de kwaliteit die deze opdrachtgevers of Omgevingsdiensten leveren. Denk bijvoorbeeld aan een stedenbouwkundige afweging bij een omgevingsvergunning bij het afwijken van het bestemmingsplan. De vier deskundigheidsgebieden Bouwfysica, Stedenbouw en inrichting openbare ruimte, Exploitatie en planeconomie en Cultuurhistorie worden niet in de dienst gebracht door de Provincie of andere opdrachtgevers (gemeenten).
Zoals hierboven genoemd wordt een drietal deskundigheidsgebieden die door opdrachtgevers binnen de dienst worden gebracht, uitbesteed aan een andere dienst:

1. Brandveiligheid: belegd bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.
2. Constructieve veiligheid: belegd bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
3. Groen & Ecologie (Nb-wet): belegd bij de Omgevingsdienst Brabant-Noord

Voor bovenstaande drie deskundigheidsgebieden is bij deze partneroverheden nagegaan in hoeverre voldaan wordt aan de Kwaliteitscriteria 2.2. De OMWB heeft daarop de volgende reactie gekregen:

VRMWB:
Medewerkers die werkzaam zijn op Brandveiligheid gericht op RO, ABM en Brzo voldoen aan het vereiste kwaliteitsniveau in termen van scholing en opleiding, in relatie tot de benodigde kennis voor het taakveld Brandveiligheid. De OMWB heeft een overzicht ontvangen waarin opgemaakt kan worden dat er voldoende vlieguren gemaakt worden op dit deskundigheidsgebied.

ODZOB:
Omtrent het deskundigheidsgebied Constructieve veiligheid kunnen meerdere medewerkers aantoonbaar maken dat zij voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2. De ODZOB voert deze werkzaamheden uit voor de OMWB en daar ligt een samenwerkingscontract onder. De OMWB kan dus aangeven door deze samenwerking te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2.

ODBN:
De organisatie zit midden in de interne toetsing en borging. Dit proces zal op 1 april afgerond zijn, maar hier kan al een goede indicatie van gegeven worden. De eindconclusie is dat de ODBN gaat voldoen op het deskundigheidsgebied Groen & Ecologie, al dan niet door middel van Explain.

Voor de deskundigheidsgebieden Ketentoezicht en Groen & Ecologie (Wabo), wordt er niet afgeweken door middel van 'explain' en dienen er verbeteracties te worden opgesteld. Dit wordt door de OMWB opgepakt.

Een groot aantal medewerkers is op meerdere deskundigheidsgebieden getoetst. Het is mogelijk dat zij op hun eerste deskundigheidsgebied groen scoren, terwijl zij oranje scoren op hun tweede deskundigheidsgebied. Omdat deze medewerkers voldoen aan minimaal één deskundigheidsgebied, worden zij beschouwd als voldoende deskundig (groen). Het aantal getoetste deskundigheidsgebieden hierboven hoeft dus niet overeen te komen met het aantal medewerkers.

Tot slot wordt hierbij opgemerkt dat de uren van extern ingehuurde medewerkers buiten beschouwing gelaten zijn. De OMWB kiest ervoor om deze verantwoordelijkheid bij de inhuur partij neer te leggen als vereiste bij de inkoop.

Stand van zaken – aantal medewerkers in de 0-meting KC 2.2

Tijdens deze actualisatie bevat de VTH-monitor de gegevens van 208 medewerkers.

Medewerkers die zich binnen het primaire proces bezighouden met zogeheten 'plustaken', zoals, vuurwerk, ontgrondingenwet en APV, vallen niet onder één of meerdere deskundigheidsgebieden uit de KC 2.2. Om die reden maken deze medewerkers geen onderdeel uit van de nulmeting. Dit geldt ook voor medewerkers die buiten het primaire proces vallen. Het gaat hier bijvoorbeeld om coördinerende, beleidsmatige, administratieve en ondersteunende functies. Hoewel deze medewerkers niet onder de KC 2.2 vallen, krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio.

Leeftijdsgroepen

Op basis van de beschikbare data in de VTH-monitor is een analyse gemaakt waarbij per leeftijdsgroep is onderzocht hoeveel medewerkers op 'groen', 'oranje' en 'rood' staan. Onderstaande grafieken bevatten de resultaten van deze analyses.

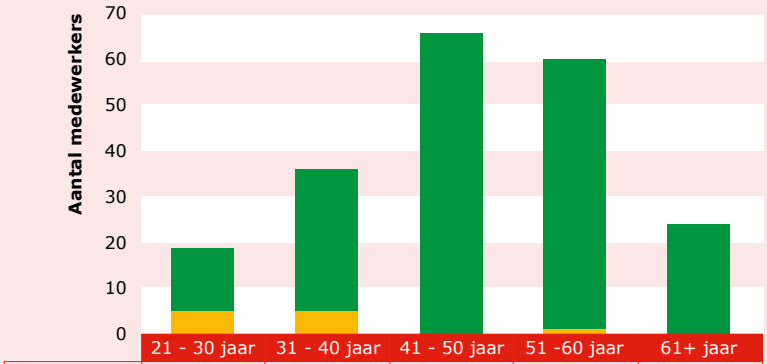

	21 - 30 jaar	31 - 40 jaar	41 - 50 jaar	51 -60 jaar	61+ jaar
75 - 100%	14	32	67	60	24
50 - 74%	5	5	0	1	0
0 - 49%	0	0	0	0	0

Analyse nulmeting KC2.2 (2021)

Het percentage van medewerkers die aantonen voldoende 'deskundig' (groen) te zijn, bedraagt 95% (185 van 208 getoetste medewerkers). De 'deskundigheid' in de leeftijdscategorieën 41 – 50 jaar en 51 – 60 jaar is het grootst. Uit de meetgegevens blijkt dat van de medewerkers die voor 50–74% (oranje) voldoen aan de KC 2.2, en dus op oranje staan, er relatief veel 'dicht tegen groen aanzitten'. Vooral in de leeftijdscategorieën 21 – 30 jaar en 31 – 40 jaar is te zien dat medewerkers nog niet altijd kunnen voldoen aan werkervaringseisen of activiteiten.

Opleidingsniveau

Van de 208 medewerkers die verwerkt zijn in het de VTH-monitor is geanalyseerd wat hun basisopleidingsniveau is. Onderstaande grafiek bevat de resultaten van deze analyse.

Een aantal medewerkers hebben een EVC-traject gevolgd. Deze beschikken niet over een relevant en erkend hbo-diploma, maar hebben wel hbo werk- en denkniveau aangetoond.

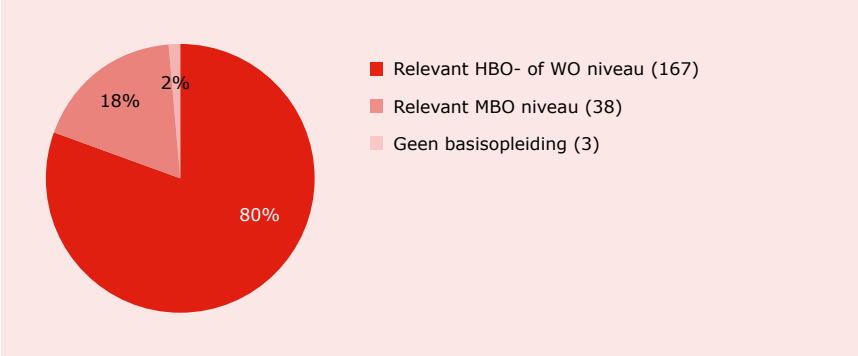

Slotconclusie resultaten 0-meting en voortgang

De nulmeting (stand november 2021) laat zien dat de OMWB er ten opzichte van de Kwaliteitscriteria 2.2 goed voor staat. De organisatie is binnen 18 deskundigheidsgebieden erg robuust als het gaat om kennis en kunde ten opzichte van de Kwaliteitscriteria. Voor twee deskundigheidsgebieden dient de organisatie verbeteracties toe te passen.

Op basis van de analyse op de kenniselementen wordt samen met de afdeling HRM een uitvraag gedaan naar de opleidingsmarkt. Omdat er nauwkeurig in beeld is gebracht wie wat nog moet doen, wordt hierop een efficiencyslag verwacht. Ook wordt er gekeken naar een mogelijke samenwerking met de partners.

Het e-portfolio Ditkanik.nu wordt door de medewerkers bijgehouden; (nieuwe) bewijsstukken en certificaten worden geüpload en gedeeld met de teammanager. Het vormt de basis voor ontwikkeling. Ook de medewerkers die niet onder een deskundigheidsgebied van de Kwaliteitscriteria vallen kunnen hun e-portfolio bijhouden en aanvullen. Verder zal de VTH-monitor onderhouden worden en mutaties doorgevoerd, zodat de OMWB blijvend kan aantonen te voldoen aan de Kwaliteitscriteria.

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Postbus 75
5000 AB Tilburg
013 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl